

BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA

OTRĀ LĪMEŅA PROFESIONĀLĀS BAKALAURAS

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS

STUDIJU PROGRAMMA

RAKSTVEIDA UN MUTVĀRDU
TULKOŠANA

Pašnovērtējums

Studiju programmas nosaukums:	Otrā līmeņa profesionālās bakalaura augstākās izglītības studiju programma „Rakstveida un mutvārdu tulkošana”
Studiju programmas kods:	42 222
Studiju programmas īstenošanas ilgums:	4 gadi – pilna laika studijas 4,5 gadi – nepilna laika studijas
Studiju programmas apjoms:	160 KP
Prasības, sākot studiju programmas apguvi:	Vidējā izglītība
Iegūstamā kvalifikācija:	tulks, tulkotājs
Iegūstamais grāds:	Profesionālais bakalaurs tulkošanā
Vietas, kur īsteno studiju programmu:	BSA, Rīgā, Lomonosova ielā 4
Studiju programmas īstenošanas veids:	pilna un nepilna laika studijas
Licence Nr.	04030-33
izsniegšanas datums	31.12.2013
Akreditācijas lapa Nr. termiņi	068-1167 31.12.2013
Studiju programmas direktors:	Dr. philol., asoc. prof. E.Arhangeļska

Programmas konceptuālais pamats pēc 2007. gada akreditācijas netika mainīts (http://www.aiknc.lv/lv/prog_view.php?id=5303). Pašnovērtējuma ziņojums: BsaTulk07lv.doc, lpp. 8 – 11).

1. Augtākās izglītības programmas mērķi un uzdevumi

Augtākās izglītības programmas stratēģiskie mērķi:

1. Sagatavot tulkus un tulkotājus, kas būtu spējīgi:

- Risināt profesionālos uzdevumus tādās starptautiskās saskarsmes jomās, kā ekonomika un business, kultūra un tūrisms, sabiedriskas attiecības un politika;
- Izmantot profesionālajā darbībā vairākas valodas;
- Sekmīgi konkurēt Latvijas un Eiropas darba tirgū, pielāgoties mainīgajiem mūsdienu sociāli ekonomiskajiem apstākļiem;
- Turpināt profesionālo pašizglītību un izglītību citās mācību iestādēs un maģistrantūrā.

2. Paplašināt latviešu valodas pielietošanas sfēru humanitārajā jomā.

Programmas specifiskie mērķi:

- Pilnveidot studiju saturu un organizāciju, ņemot vērā studentu individuālās īpatnības, tulkošanas praksi un tulkošanas pakalpojumu tirgus mainīgos apstākļus;
- Radīt savstarpēji rosinošu vidi studentu un docētāju personiskajai un profesionālajai saskarsmei;
- Rosināt docētāju kvalifikācijas paaugstināšanu, viņu sadarbību ar citām Latvijas un ārvalstu izglītības iestādēm, zinātniskās un pētnieciskās aktivitātes, jaunu izglītības tehnoloģiju apgūšanu un to ieviešanu studiju procesā;
- Papildināt studiju materiāli tehnisko bāzi atbilstoši Eiropas attīstīto valstu līmenim;
- Piedāvāt citu valstu studentiem apgūt latviešu valodu kā tulkošanas darba valodu.

Programmas uzdevumi aptver četrus galvenos profesionālās sagatavošanas organizācijas aspektus – vispārīzglītojošais, valodas apgūšanas, kulturoloģiskais un profesionālais. Līdz ar to, par galvenajiem uzdevumiem tulka profesijas apgūšanā dotās programmas ietvaros tiek uzskatīti:

1). Vispārīzglītojošajā:

- Attīstīt motivāciju sava kultūras līmeņa, erudīcijas paaugstināšanai, redzes loka paplašināšanai;
- Attīstīt prasmi un vēlēšanos veidot starppersoniskus un starpkultūru kontaktus un uzturēt tos;
- Attīstīt informācijas avotu izmantošanas prasmi sekmīgai studiju un profesionālo uzdevumu veikšanai;
- Attīstīt spēju novērtēt savas kompetences līmeni atbilstoši profesijas standartam un starptautiskā darba tirgus prasībām;

2). Valodas apgūšanā:

- Attīstīt LR valsts valodas un citu tulkošanas darba valodu kompetenci;
- Attīstīt valodas izjūtu un lingvistisko kompetenci kā pamatu valodu līdzības un atšķirības izpratnei;

3). Kulturoloģiskajā aspektā:

- Attīstīt interesi par pasaules un nacionālo kultūru fenomeniem, tai skaitā arī valodu kā nacionālo un kultūras vērtību;

- Padziļināt Latvijas kultūras un latviešu valodas lomas un vietas izpratni vienotās Eiropas kontekstā;
- Apzināt nacionālo un kultūras specifiku, salīdzinot savu kultūru ar citas tautas kultūru;
- Apgūt tulkošanas darbību kā īpašu sociokultūras un lingvokultūras fenomenu;

4). Profesionālajā aspektā:

- Bagātināt personīgo komunikatīvo un tulkošanas darbības pieredzi;
- Apgūt un radoši izmantot mutiskās un rakstiskās tulkošanas metodikas pamatus;
- Attīstīt prasmi analizēt un novērtēt savu un citu tulkošanas darbību profesionālās ētikas ievērošanas aspektā, kā arī prasmi adekvāti izprast sociokulturālo situāciju, tulkojamā teksta saturisko un stilistisko atbilstību oriģinālam, ievērot literārās valodas un stilistiskās normas tulkošanā.
- Attīstīt prasmi patstāvīgi pieņemt lēmumus problēmu situācijā.

Programmas mērķu un uzdevumu īstenošana paplašinās latviešu valodas izmantošanas iespējas starptautiskajās attiecībās.

Studiju plānotie rezultāti: students, kurš sekmīgi apguvis programmu, ir kvalificēts tulks un tulkotājs ekonomikas un biznesa, kultūras un tūrisma, sabiedrisko attiecību un politikas jomā. Viņu raksturo:

1. tabula

Tulkošanas kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot tulkot no angļu/vācu, latviešu/krievu uz dzimto valodu un no dzimtās valodas uz angļu/vācu valodu; - pārzina galvenos terminus un prot izmantot terminoloģiskās vārdnīcas un elektroniskās datu bāzes; - prot izmantot sociokulturālo kontekstu tulkošanā; - pārzina tulkošanas metodes, paņēmienus un mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (<i>TRADOS</i>) un prot tās radoši izmantot savā profesionālajā darbībā; - līdz ar profesionālās pieredzes uzkrāšanos prot izstrādāt savus tulkošanas paņēmienus un veikt dažāda veida tulkojumus atbilstoši klienta prasībām; - prot novērtēt un rediģēt tulkojumus, lai sasniegtu to terminoloģisko, jēgas un stilistisko atbilstību oriģinālam; - ciena klienta prasības un ievēro profesionālās ētikas kodeksu; - izjūt atbildību par tulkojuma kvalitāti; - prot novērtēt savas profesionālās kompetences līmeni, ņemot vērā profesijas standarta un mūsdienu darba tirgus prasības; - prot izvērtēt savus profesionālos sasniegumus un attīstīt savas tulkošanas kompetences; - prot kārtīgi, pareizi, estētiski un atbilstoši klienta prasībām noformēt rakstiskos tulkojumus.
Kulturoloģiskās kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - zina svarīgākos vēstures un kultūras faktus zemēs, kuru valodas apgūst; - uzkrāj un pilnveido pieredzi starpkultūru komunikācijā; - attiecas ar izpratni un cieņu pret sarunu biedra nacionālajām un kultūras īpatnībām un spēj ievērot šos faktorus saskarsmē; - orientējas savas valsts un pasaules aktualitātēs;
Komunikatīvās kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot lietot apgūstamās valodas profesionālās darbības ietvaros; - ievēro adresāta īpatnības, saskarsmes komunikatīvās intences un apstākļus; - ievēro etiķeti dažādās saskarsmes situācijās; - ar cieņu un labvēlību attiecas pret saskarsmes partneri; - pārvalda klausīšanās, runas, lasīšanas un rakstīšanas kultūru; - apguvis oratora mākslas pamatus; - cenšas ievērot vispārējos retorikas likumus un mūsdienu saskarsmes paraugus; - pilnveido savas oratora prasmes;
Valodas kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - izprot apgūstamo valodu sistēmisko uzbūvi un prot tās salīdzināt;

	<ul style="list-style-type: none"> - prot izdalīt apgūstamajās valodās kopējo un atšķirīgo; - pārvalda apgūstamo valodu literārās normas un zina to attīstības galvenās tendences; - izprot apgūstamo valodu žanru un stilu sistēmu; - var saprast tekstus un radīt dažāda veida un žanru tekstus visās apgūstamajās valodās savas profesionālās darbības robežās; - attiecas pret katru literāro valodu kā nacionālās kultūras vērtību;
Studiju kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot izmantot dažāda veida vārdnīcas, uzzīņu krājumus, enciklopēdijas; - attīsta valodas prasmes, ņemot vērā valodu attīstības tendences; - pārvalda dažādus atmiņas trenēšanas un attīstīšanas veidus; - seko tulkošanas teorijas un prakses sasniegumiem, izmanto tos savā profesionālajā darbībā; - prot atrast un izmantot nepieciešamo informāciju; - prot papildināt savas zināšanas par ekonomiku, politiku un kultūru, izmantojot dažādus informācijas avotus; - prot atlasīt un sistematizēt informāciju, veidot anotācijas un atstāstus; - piedalās tulkošanas konkursos, kā arī semināros un konferencēs, kas veltītas tulkojumu problēmām.

2. Studiju programmas organizācija

Mācību plāni, kuri bija akreditēti 2007. gada, noteica programmas darbu 2007. – 2008. mācību gadā bez izmaiņām mācību plānu struktūrā un saturā, kā arī kredītpunktu sadalē, t.i. apgūstamo disciplīnu apjomā.

Bet saskaņā ar LR MK prasībām Nr. 347 un 348 parādījās nepieciešamība kopš 2008. – 2009. māc. gada ievest jaunus kursus vispārīzglītojošo disciplīnu blokā 9 kp apjomā:

- Uzņēmējdarbības jomas disciplīnas (6 kp):
 - Biznesa ekonomikas un komercdarbības pamati (2 kp)
 - Tiesību pamati un profesionālās darbības tiesiskā regulēšana (1 kp)
 - Uzņēmumu organizācija un lietvedība (1 kp)
 - Projektu izstrādes un vadīšanas pamati (2 kp)
- Pedagoģija (1 kp)
- Sociālā psiholoģija (2 kp)

Tai pašā laikā saskaņā ar prof. V. Nikiforova rekomendācijām mācību procesa optimizēšanai (2008. gada 14. marta protokols Nr. 3) un BSA Senāta 11.12.2007. lēmumu (protokols Nr. 70, 2008. gada 12. maija protokols Nr. 4) visām BSA esošajām programmām nepieciešams pastiprināt vispārīzglītojošo bloku ar tādiem priekšmetiem, kā „Loģika”, „Socioloģija”, „Vispārīgā psiholoģija”. Nepieciešams veikt individuālu katra kursa mācību plāna izmaiņu korekciju ņemot vērā jau apgūto kredītpunktu apjomu, ko apstiprina akadēmijas Senāta lēmums, un ievadīt mācību procesā no 2008. – 2009. mācību gada.

Jaunu kursu ievadīšana ir iespējama tikai aizvietojoši kaut kādas disciplīnas akreditētajā programmā. Kas nenovēršami tiek izpausts programmas struktūras izmaiņu veidā. Mācību plāna satura apspriešanai sakarā ar šo disciplīnu ievadīšanu un attiecīgo struktūras izmaiņu veikšanu tika veltītas 2008. gada 14. marta un 12. maija programmas Padomes sēdes (protokoli Nr. 3 un Nr. 4).

Tādējādi, pārskata periodā studiju programmas Padome pirmam kārtam fokusējās uz mācību plānu korekcijas sagatavošanas un šo izmaiņu atspoguļošanas pašnovērtējuma ziņojumā.

Saskaņā ar akreditāciju darbojas divi programmas moduļi – trilingvāla un bilingvāla tulkošana.

**Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura
studiju programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” mācību plāns**

Pilna laika studijas – studiju ilgums 4 gadi (8 semestri)

2. tabula

Nr.	Kursa nosaukums	KP	K O P Ā	1. ak.g.		2. ak.g.		3. ak.g.		4. ak.g.		Pārbaud. veids
				1. sem	2. sem	3. sem	4. sem	5. sem	6. sem	7. sem	8. sem	
				st.	kp	kp	kp	kp	kp	kp	kp	
Obligātie vispārprofesionālie un vispārizglītojošie studiju kursi												
1.	Lielbritānijas / Vācijas kultūra un vēsture [EN/DE]	2	80						2			Eks.
2.	Latvijas kultūra un vēsture [LV]	2	80			2						Dif.iesk
3.	Krievijas kultūra un vēsture [RU]	2	80			2						Dif.iesk
4.	Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati [Dz.]	2	80				2					Dif.iesk
5.	Saskarsmes psiholoģija [Dz.]	2	80							2		Eks.
6.	Starpkultūru komunikācija [NE/DE]	2	80							2		Eks.
7.	Retorikas pamati un runas tehnika [Dz.]	4	160						4			Eks.
8.	Anotēšana un referēšana [Dz.]	2	80	2								Dif.iesk
9.	Lietišķā informātika / MS Office [Dz.]	2	80		2							Dif.iesk.
	A daļas KP:	20	800	2	2	4	2	-	6	4	-	
Nozares teorētiskie un obligātie studiju pamatkursi												
10.	Ievads specialitātē [Dz.]	2	80		2							Dif.iesk
11.	Ievads sastatāmajā lingvistikā [Dz.]	2	80	2								Eks.
12.	Latīņu valoda [Dz.]	2	80	2								Eks.
13.	Mūsdienu angļu / vācu valoda [EN/DE]: - Sistēma un inovācijas I-II	8	320		2	2						Eks.(2)
14.	- Funkcionālā gramatika						2					Dif.iesk..
15.	- Stilistika tulkošanas praksē							2				Eks.
16.	Mūsdienu latviešu / krievu valoda [LV/RU]: - Sistēma un inovācijas	6	240			2						Dif.iesk
17.	- Funkcionālā gramatika						2					Dif.iesk
18.	- Stilistika tulkošanas praksē							2				Eks.
19.	Dzimtā valoda [Dz.]: - Sistēma un inovācijas	12	480		2							Eks.
20.	- Stilistiskā sistēma un norma					2						Eks.
21.	- Funkcionālā stilistika						4					Eks. Studiju darbs-1
22.	- Rediģēšanas pamati							2	2			Dif.iesk (2)
23.	Tulkošanas teorija [EN/DE]	2	80							2		Eks.
24.	Ievads sinhronā tulkošanā [EN/DE]	2	80							2		Eks.
	B1 daļas KP :	36	1440	4	6	6	8	6	2	4		
Nozares specializācijas (profesijas) studiju kursi												

Nr.	Kursa nosaukums	KP	K O P Ā	1. ak.g.		2. ak.g.		3. ak.g.		4. ak.g.		Pārbaud. veids	
				1. sem	2. sem	3. sem	4. sem	5. sem	6. sem	7. sem	8. sem		
				st.	kp	kp	kp	kp	kp	kp	kp		kp
25.	Angļu/vācu valoda [EN/DE]: - Angļu / vācu valodas lietošanas aktuālas problēmas (Fonētika, Gramatika, Komunikācija);	16	560	6								Eks.	
26.	- Akadēmiskā rakstīšana			2									Dif.iesk.
27.	-Komunikatīvais praktiskums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā;				4							Eks.	
28.	- Komunikatīvais praktiskums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā,;					2						Eks.	
29.	- Komunikatīvais praktiskums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā						2					Eks.	
30.	Latviešu / krievu valoda [LV/RU]: - Komunikatīvais praktiskums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā;	6	240		2							Eks.	
31.	- Komunikatīvais praktiskums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā;						2						Eks.
32.	- Komunikatīvais praktiskums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā							2					Eks.
33.	Svešvaloda-3 (angļu/vācu/spāņu). - Komunikatīvais praktiskums (klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana)	14	560	2	2	2	2	2	2	2		Eks. (4) Dif.iesk.(3)	
34.	Tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (ekonomikas un biznesa sfērā; sabiedrisko attiecību un politikas sfērās; kultūras un tūrisma sfērā) - Teksta pirmstulkošanas analīze un interpretācija [EN/DE]	24	960		2							Dif.iesk.	
35.	- Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (TRADOS) [EN/DE]						2						Dif.iesk.
36.	- Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (RU –LV; LV – RU) [LV/RU]							2					Eks.
37.	- Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (EN/DE – LV/RU; LV/RU – EN/DE)								2	2	4		Eks.(3)
38.	- Profesionālās atmiņas treniņš (eidētika) un tulkošana [Dz.]								2				Dif.iesk.
39.	- Konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (RU – LV; LV – RU), [LV/RU]									2			Eks.

Nr.	Kursa nosaukums	KP	K O P Ā	1. ak.g.		2. ak.g.		3. ak.g.		4. ak.g.		Pārbaud. veids
				1. sem	2. sem	3. sem	4. sem	5. sem	6. sem	7. sem	8. sem	
				st.	kp	kp	kp	kp	kp	kp	kp	
40.	- Konsekutīvās tulkošanas metodika un mnemotehnika (EN/DE – LV/RU; LV/RU – EN/DE)								2			Dif.iesk.
41.	- Konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (EN/DE – LV/RU; LV/RU – EN/DE)								4			Eks.
B2 daļas KP :		60	2400	10	10	10	10	6	12	2	-	
Izvēles studiju kursi												
42.	Latviešu / krievu valoda I (A2) [LV/RU]	2	80	2								Dif.iesk.
43.	Latviešu / krievu valoda II (B1) [LV/RU]	2	80	2								Dif.iesk.
44.	Latviešu / krievu valoda III (B2) [LV/RU]	2	80		2							Dif.iesk.
45.	Svešvaloda-3 (vācu/angļu/spāņu): komunikatīvais praktiskums	2	80		2							Dif.iesk.
46.	Datortehnoloģijas pamati [Dz.]	2	80	2								Dif.iesk.
47.	Terminoloģija un tulkošana [EN/DE] I kultūras un tūrisma/ II sabiedrisko attiecību un politikas / III ekonomikas un biznesa jomā	2	80			2						Dif.iesk.
48.	Frazeoloģija tulkošanas praksē [Dz.]	2	80		2							Dif.iesk.
49.	Leksikogrāfija tulkošanas praksē [EN/DE]	2	80	2								Dif.iesk.
50.	Lietišķā ētika un profesionālā etiķete [Dz.]	1	40	1								iesk.
51.	Autortiesības [Dz.]	1	40		1							iesk.
52.	Reklāmas stilistika [Dz.]	1	40		1							iesk.
53.	Ekskursiju valodas stilistika [Dz.]	1	40		1							iesk.
54.	Komunikāciju menedžments [EN/DE]	1	40	1								iesk.
55.	Pašprezentācijas pamati [LV/RU]	1	40	1								iesk.
56.	Trešās valodas valsts kultūra un vēsture: Vācija/Lielbritānija/Spānija	2	80		2							Dif.iesk.
57.	Pasaules civilizāciju vēsture [EN/DE]	1	40	1								iesk.
58.	Mūsdienu civilizācijas procesi un globalizācija [Dz.]	2	80	2								Dif.iesk.
59.	Mitoloģija un folklorā [LV/RU]	1	40	1								iesk.
60.	Eiropas integrācijas pamati: Latvija un ES [LV/RU]	1	40		1							iesk.
61.	Starptautiskās attiecība [LV/RU]	2	80		2							Dif.iesk.

Nr.	Kursa nosaukums	KP	K O P Ā	1. ak.g.		2. ak.g.		3. ak.g.		4. ak.g.		Pārbaud. veids
				1. sem	2. sem	3. sem	4. sem	5. sem	6. sem	7. sem	8. sem	
				st.	kp	kp	kp	kp	kp	kp	kp	
62.	ES Ekonomika un bizness [EN/DE]	2	80		2							Dif.iesk.
63.	Kultūras teorija [Dz.]	2	80		2							Dif.iesk.
64.	Filozofija [Dz.]	2	80		2							Dif.iesk.
	C daļas KP	6	240	4	2							
	Mācību kursu apjoms:	122	4880	20	20	20	20	12	20	10	-	
	Prakses											
	Tulkošanas prakse I							8				Dif.iesk., studiju darbs- 2
	Tulkošanas prakse II									10		Dif.iesk., studiju darbs- 3
	Pirmsdiploma prakse										8	Dif.iesk.
	Prakses KP kopā	26	1040					8		10	8	
	Valsts pārbaudījums: Kvalifikācijas darbs	12	480								12	
	KOPĀ	160	6400	20	20	20	20	20	20	20	20	

VĒRTĒŠANAS SISTĒMA

Dotās programmas ietvaros tiek izmantotas šādas studentu zināšanu kontroles formas:

- ieskaite un eksāmeni;
- testēšana;
- prakse;
- kursa darbi un diplomdarbi;
- projekta darbs.

Eksāmeni un ieskaite tiek kārtoti mutvārdu un rakstveida formā, iespējama arī šo formu kombinācija. Kursa darbus un diplomdarbu, kā arī projektu darbu rezultātus novērtē komisija. Studentu tulkojumus novērtē divi pasniedzēji – svešvalodas pasniedzējs un dzimtās valodas pasniedzējs. Lai novērtētu studentu profesionālo kompetenci kvalifikācijas eksāmenā, projektu prezentācijas laikā, tiek piesaistīti darba devēji. Šāds vērtēšanas process nodrošina vērtējuma objektivitāti, sekmē studiju programmas vienotās koncepcijas uzturēšanu un studiju priekšmetu savstarpējo integrāciju.

Studentu zināšanas, prasmes un iemaņas gan studiju priekšmetos, gan praksēs tiks vērtētas 10 baļļu sistēmā, piešķirot par katru nokārtotu pārbaudi kredītpunktus saskaņā ar studiju programmu. 1 kredītpunkts atbilst 40 stundu studiju noslodzei (ieskaitot gan kontaktstundas, gan patstāvīgo darbu) un atbilst 1,5 *ECTS* kredītpunktiem.

Programmā tiks veikta tekošā, semestru un galīgā studentu zināšanu novērtēšana.

Tekošā: Kontroldarbi, testi, patstāvīgie darbi, referāti, projekti.

Semestru: Ieskaite un eksāmeni sesijas laikā

Galīgā: Kvalifikācijas eksāmens un diplomdarba aizstāvēšana.

Studentu zināšanas, māka un iemaņas tiks novērtētas ar atzīmēm: 10 („izcili”), 9 („teicami”), 8 („ļoti labi”), 7 („labi”), 6 („gandrīz labi”), 5 („viduvēji”). Disciplīnās, kurās galīgās kontroles forma ir ieskaite, tiks noteikts kvalitātes novērtējums: „ieskaitīts”, „neieskaitīts”. Ieskaite ar atzīmi tiks vērtētas izvēles studijuursos, kur KP skaits ir 1 KP.

Atskaite punkts novērtējuma iegūšanai ir apgūtais zināšanu un prasmju līmenis attiecīgajā studiju kursā. Rezultāti tiks apkopoti eksāmenu un ieskaitei veidlapās, kas ir oficiāls dokuments. Iekšējais dokuments, kas uzrāda studenta studiju programmas izpildi, ir BSA ieskaitei grāmatiņa.

Studentu zināšanu novērtēšana notiks saskaņā ar Profesionālās izglītības likumu, ar IZM instrukcijām un augstskolas nolikumu.

Studentu izglītības vērtēšanas pamatprincipi ir:

- pozitīvo sasniegumu summēšana;
- obligātais vērtējums;
- prasību atklātība un skaidrība;
- vērtējuma pārbaudes formu dažādība;
- adekvāts vērtējums.

Par pārbaudījuma formu un kritērijiem studenti būs informēti jau studiju kursa sākumā, kad viņi iepazīstas ar studiju programmu.

Studentu zināšanas vērtē visās studiju kursu disciplīnās, projekta darbos, kursa darbos, ieskaitēs un eksāmenos. Novērtējums notiek pēc 10 ballu sistēmas. Eksāmens un ieskaite ar atzīmi ir nokārtots, ja zināšanas, prasmes un iemaņas ir novērtētas ne zemāk par 4 ballēm:

- ļoti augsts līmenis (produktīvais līmenis): 10 – izcili, 9 – teicami;
- augsts līmenis (reproduktīvais līmenis): 8 – ļoti labi, 7 – labi;
- vidējs līmenis: 6 – gandrīz labi, viduvēji – 5, gandrīz viduvēji – 4;
- zems līmenis: vāji – 3, ļoti vāji – 2, ļoti, ļoti vāji – 1.

Ieskaite ir studentu zināšanu, prasmju un iemaņu rakstisks vai mutisks pārbaudes veids, ko vērtē ar atzīmi vai „ieskaitīts”, („neieskaitīts”).

Pārbaudījumu veidu nosaka izglītības programma, bet pārbaudījuma formu (rakstiski vai mutiski) – priekšmeta pasniedzējs vai programmas padome. Eksāmena studiju disciplīnas docētājs vai vajadzības gadījumā to komisija. Students bez komisijas drīkst kārtot eksāmenu ne vairāk kā 2 reizes.

Prakses programmas izpildi vērtē ar ieskaiti vai pēc 10 ballu sistēmas. Vērtētāji ir prakses vadītāji darba vietā un augstskolā. Par apgūto studiju kursu un praksi ieskaita kredītpunktus, ja saņemts vērtējums „ieskaitīts” vai 10 ballu skalā tas nav mazāks par 4 – „gandrīz viduvēji”.

Diplomdarbu vērtē pēc 10 ballu sistēmas; zemākais sekmīgais vērtējums ir 4 balles.

Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības **diplomu** par augstskolas izglītību izsniedz absolventiem, kuri ir sekmīgi izpildījuši izglītības programmā noteiktās prasības; sekmīgi aizstāvējuši diplomdarbu ar atzīmi ne zemāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Izglītības programmu vērtē augstāk stāvošās izglītības iestādes un darba devēju asociācijas pārstāvji.

Studiju programmas iekšējo auditu iegūst, analizējot iegūto zināšanu, prasmju, iemaņu un profesionālās attieksmes atbilstību darba tirgus prasībām.

Docētāju darba kvalitāti vērtē studiju programmas padome un/vai Senāts. Katru semestri tiek organizēta studentu aptauja, kurā tiek dots arī katra pasniedzēja vērtējums.

Studiju programma, kā arī studiju programmas atsevišķās sadaļas regulāri jāpārskata un jāpilnveido atbilstoši nozares darba tirgus prasībām.

AUGTĀKĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS PRAKTISKĀ ĪSTENOŠANA

Studiju metodes un formas

Studiju formu un metožu izvēli nosaka programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” galvenie mērķi un uzdevumi. Studiju programmas galvenās studiju formas ir lekcijas, semināri un praktiskās nodarbības, konsultācijas, kā arī patstāvīgais darbs un tulkošanas prakse.

Lekcijas proporcionāli vairāk pielieto tajos priekšmetos, kuros ir nepieciešams aktualizēt teorētiskās zināšanas. Piemēram, „Ievads sastatāmajā lingvistikā”, „Tulkošanas teorija”, „Starpkultūru komunikācija”. Jāatzīmē, ka programmā lielu apjomu aizņem nevis lekcijas, bet studentu aktīva līdzdarbība nodarbībās. Svarīga darba forma ir praktiskie uzdevumi, kuros studenti analizē valodas parādības, izstrādā valodas prasmes, kā arī lingvistiskās un ekstralingvistiskās analīzes prasmes.

Praktiskajās nodarbībās tulkošanā un teksta rediģēšanā svarīgākais ir tā vai cita valodas izteiksmes līdzekļa izvēle, kuras pamatā ir ekstralingvistiskā un intralingvistiskā konteksta izpratne, valodas sistēmas, tās funkcionēšanas un attīstības tendenču pārzināšana. Tam sagatavo tādi kursi kā „Ievads sastatāmajā lingvistikā”, „Mūsdienu angļu / vācu / latviešu / krievu valoda: Sistēma un inovācijas”, „Funkcionālā gramatika”, „Funkcionālā stilistika”, „Stilistika tulkošanas praksē” u. c. Valodas formu analīzes un apzinātas izvēles prasmju apgūšana veido pamatu tālākai profesionālajai pašattīstībai, kas ir ļoti svarīga topošajiem tulkiem.

Semināri ļauj studentiem patstāvīgi pētīt gan teorētiskos, gan praktiskos dažādu jautājumu aspektus, tādējādi dodot iespēju studentiem iedziļināties jautājumos, prezentēt tos un izteikt savu viedokli. Problēmu seminārs, kā strukturēta grupas diskusija tiek izmantots studiju priekšmetos, kuros studentam ir lielāka iespēja veikt patstāvīgos pētījumus. Semināru laikā studentam ir iespēja analizēt problēmas, kā arī aizstāvēt savu viedokli, piemēram, kursus „Saskarsmes psiholoģija”, „Latvijas kultūra un vēsture”, „Lielbritānijas kultūra un vēsture”, „Vācijas kultūra un vēsture”, „Krievijas vēsture un kultūra” un citu kursu apgūvē.

Liela uzmanība tiek veltīta patstāvīgajam darbam, kura laikā studentiem jāgatavo referāti, projekti, radošie darbi (dažādu žanru teksti – esejas, ekskursijas materiāli, publiskās runas, personiskie dokumenti, raksti, piezīmes, anotācijas, lietišķā sarakste, intervijas u.c.) visās apgūstamajās valodās.

Īpaša uzmanība programmā veltīta tulkošanas praksei. Studenti uzkrāj profesionālās darbības pieredzi ne tikai speciālās nodarbībās un prakses laikā, bet arī piedaloties BSA organizētajos pasākumos. Tā, piemēram, studenti strādāja par tulkiem starptautiskajā konferencē „Sabiedrība. Cilvēks. Drošība” (Globālie izaikumi un draudi – pretdarbības problēmas), kas notika BSA 2007. gada 2. – 3. novembrī. Studenti palīdz rediģēt BSA izdotos studiju metodiskos materiālus.

Kontroldarbi, testi tiek pielietoti kā studentu kārtējo pārbaudījumu veidi, kas veicina studiju kursa kvalitatīvu apguvi. Testēšana svešvalodās, lai novērtētu priekšmeta apguvi („Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I: ekonomikas un biznesa jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II: kultūras un tūrisma jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III: sabiedrisko attiecību un politikas jomā”) tiek organizēta atbilstoši ES pieņemtajai sistēmai, kuras pamatā ir svešvalodas pārvaldīšanas līmeņu skala („Eiropas valodu portfelis”).

Līdztekus tradicionālajām studiju metodēm (informācijas uztveres, reproduktīvajai, problēmu izklāsta, pētnieciskajai, heirstiskajai u.c.) sekmīgai studiju programmas mērķu sasniegšanai vajadzīgas arī mūsdienīgas studiju tehnoloģijas. Programmā tiek lietotas gan tradicionālās, gan jaunās metodes, no kurām dažas docētāji un studenti tikai sāk apgūt. Kā piemēru var minēt dažas metodes, kas ir aktuālas un nozīmīgas tulku sagatavošanā.

- 1. Bilingvālā metode.** Studenti apgūst visus kursus, izņemot dzimto valodu, kā arī latviešu un krievu valodu, bilingvālās grupās (latvieši un krievi). Tādā veidā apgūstamā valoda ir apmācības valoda un vienlaicīgi komunikācijas līdzeklis grupā.
- 2. Starpkultūru apmācības metodika.** Starpkultūru apmācības būtība ir „iemācīt izprast svešo” (*Fremdverstehensunterricht – G.Helbig*), kas vērsta uz ksenofobijas un pastāvošo stereotipu pārvarēšanu, mācot savstarpējo izpratni dažādu kultūru pārstāvjiem saskarsmes procesā. Galvenās metodes, kuras ir lietderīgi izmantot tulku sagatavošanā, ir starpkultūru informēšanas metode, starpkultūru interaktīvais treniņš, starpkultūru adaptācija, tandēma metode. Šīs metodes ir aktuālas tādosursos kā „Komunikatīvais praktikums un

terminoloģija I: ekonomikas un biznesa jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II: kultūras un tūrisma jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III: sabiedrisko attiecību un politikas jomā”, „Latvijas kultūra un vēsture”, „Lielbritānijas kultūra un vēsture”, „Vācijas kultūra un vēsture”, „Krievijas kultūra un vēsture”.

Starpkultūru informēšanas metodi izmanto, runājot par apgūstamās valodas zemju kultūru un apspriežot to pēc kontrastu principa. Metode paredzēta, lai uzsāktu kultūras apguvi, iegūtu fona zināšanas par citu kultūru salīdzinājumā ar savējo.

Starpkultūru interaktīvajā treniņā students tiek gatavots kontaktiem ar citas valodas kultūru, lai spētu apzināties atšķirības tajā. Galvenais šajā metodē ir dialogs starp dažādu kultūru pārstāvjiem, kurā partneri sāk apzināties atšķirības šajās kultūrās un to ietekmi uz savstarpējo izpratni saskarsmē. Metode ļauj aktualizēt bilingvālo grupu īpatnības studiju procesā.

Starpkultūru adaptācijas metode balstīta uz koncepciju, ka savstarpējā neizpratne starpkultūru saskarsmē rodas nevis kultūru atšķirību dēļ, bet drīzāk to kļūdainas interpretācijas dēļ, ko tām piešķir atšķirīgo kultūru pārstāvji. Šī metode tiek pielietota starpkultūru saskarsmes epizožu prezentācijās, demonstrējot, kā var rasties konflikta situācijas. Pēc prezentācijas tiek piedāvāti vairāki konflikta cēloņu skaidrojumi, no kuriem jāizvēlas pareizākais.

Tandēma metode ir sevišķi aktuāla tulku gatavošanai bilingvālās grupāsursos, kas veido bloku „Tulkošanas metodika un profesionālais treniņš”. Šeit notiek savstarpēja apmācība. Studenti darbojas pāros latvietis – krievs. Latvieši palīdz krieviem apgūt mācību materiālus latviešu valodā vai veikt tulkojumu uz latviešu valodu, savukārt krievi tāpat palīdz latviešiem. Pielietojot šo metodi, parasti tiek izvēlētas tēmas, kuras vispirms izstrādā vienā valodā un pēc tam otrā.

- 3. Radošo grupu metode** (komandas pieeja). Studentu apmācība notiek, veidojot komandas. Vienā no tām studenti plāno un realizē praktiskas darbības (veido tulkojumu, gatavo publisku runu, raksta reklāmas rakstu u.t.t.), otrā – studenti pēta pirmās komandas darbību pareizību, metodiskumu un efektivitāti. Pēc tam komandām uzdevumi tiek mainīti uz pretējo. Šī metode ir rekomendējusi sevi studiju procesa laikā kā diezgan efektīva. Tā ļauj iesaistīt studentus radošā darbā un grupveida pētnieciskā darbā. Šo metodi mērķtiecīgi izmantotursos, kas saistīti ar rakstveida tulkošanu, piemēram, „Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš”, „Stilistika tulkošanas praksē”, kā arīursos „Retorikas pamati un runas tehnika”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I: ekonomikas un biznesa jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II: kultūras un tūrisma jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III: sabiedrisko attiecību un politikas jomā” u.t.t.
- 4. Kritiskās domāšanas metodika.** Kritiskās domāšanas metodes un paņēmieni tiek izmantoti visosursos. Tulkošanā sevišķi aktuāls ir darbs ar **atslēgas vārdiem, asociācijām**, kā arī citu paņēmienu izmantošana, kuri attīsta prognozēšanas, domāšanas un runas mehānismus. Dažādus paņēmienus darbam ar atslēgas vārdiem studenti sāk apgūt kursā „Anotēšana un referēšana”, pēc tam arī citosursos. Īpašu uzmanību šiem paņēmieniem pievērš arīursos, kuri orientēti uz mutiskās tulkošanas metožu apguvi: „Konsekutīvās tulkošanas metodika un mnemotehnika”, „Profesionālās atmiņas treniņš (eidētika) un tulkošana” u.c. Inserta metodi lieto lasīšanas iemaņu attīstīšanai visās apgūstamajās valodās. Sinkveina metode un asociāciju metode sekmīgi tiek lietota dažādās mācību situācijās, kuru mērķis ir savu mutisko vai rakstisko tekstu radīšana jebkurā no apgūstamajām valodām.
- 5. Analītiskās metodes** plaši lieto pirmstulkošanas analīzes paņēmienu apguvei („Teksta pirmstulkošanas analīze un interpretācija”), kā arīursos, kuru mērķis ir attīstīt rediģēšanas paņēmienus un pilnveidot runu („Stilistiskā sistēma un norma”, „Funkcionālā stilistika”, „Rediģēšanas pamati”, „Mūsdienu angļu / vācu / latviešu / krievu valoda: Sistēma un

inovācijas I-II” u.c.). Rakstveida vai mutisko tekstu analīzē izmanto **jēgas modeļu metodi**, kas izstrādāta klasiskajā retorikā.

6. **Konkursi.** Programmā notiek tulkojumu konkursi un oratormākslas konkursi. Tajos studenti veic radošus uzdevumus, un pēc tam notiek to publiska prezentācija. 2007./08. gada 1. semestrī kursā „Retorikas pamati un runas tehnika” notika otrais oratoru konkurss. Studenti uzstājās ar iepriekš sagatavotām runām par dažādām tēmām. Pēc tam notika sava darba un kursa biedru darbu novērtējums un analīze, balstoties uz galvenajiem retorikas likumiem. Tulku konkursi notiks regulāri kā viens no starptautiskās tulku dienas pasākumiem.
7. **Diskusijas.** Studenti apspriež problēmu, notiek ideju un viedokļu apmaiņa, lai atrastu optimālu problēmas atrisinājumu, noskaidrotu dažādus viedokļus, apzinātos apspriežamās problēmas dziļumu. Tiek izmantoti tādi veidi kā apaļais galds, ekspertu grupas sēdes, debates.
8. **Pētnieciskā metode.** Starpkultūru lingvistisko pētījumu metodikas tiek apgūtas kursā „Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati”. Kursa beigās studenti raksta un aizstāv studiju darbu, kas balstīts uz pētāmo kultūru un valodu salīdzinājumu.
9. **Lietišķās spēles** veidotas kā konferenču, interviju, tikšanās, semināru, izstāžu, prezentāciju organizēšana un norise. Tiek modelētas dažādas reālas situācijas, kurās jāpārzina tulkošana no dažādām valodām. Šīs metodes tiek lietotas komunikatīvās metodikas kontekstā, pirmām kārtām tādosursos kā „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I: ekonomikas un biznesa jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II: kultūras un tūrisma jomā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III: sabiedrisko attiecību un politikas jomā”, „Latvijas kultūra un vēsture”, „Lielbritānijas kultūra un vēsture”, „Vācijas kultūra un vēsture”, „Krievijas kultūra un vēsture”. Ar konferenci tiek pabeigts studiju darbs kursā „Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati”. Studenti veic savu pētījumu prezentāciju, veic anotācijas trijās valodās, piedalās apspriešanā un atbild uz jautājumiem.
10. **Projekti.** Plānots izveidot studentu tulkošanas biroju un metodiskos kabinetus – apgūstamo valodu kultūras centrus „Anglija”, „Vācija”, „Latvija”, „Krievija”, „Spānija”. Tādā veidā studenti apgūst lietišķo sadarbību, darba plānošanu, pienākumu un atbildības sadali, iemācās novērtēt sasniegtos rezultātus un savu ieguldījumu tajos. Svarīgākais, ka šī metode attīsta izpratni par projekta plānošanu un biznesa ideju izstrādi. Kabinetu izveidošana tieši saistīta ar kursiem „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I: ekonomikas un biznesa sfērā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II: kultūras un tūrisma sfērā”, „Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III: sabiedrisko attiecību un politikas sfērā”, „Latvijas kultūra un vēsture”, „Lielbritānijas kultūra un vēsture”, „Vācijas kultūra un vēsture”, „Krievijas kultūra un vēsture”. Studentu tulkošanas birojs saistīts ar kursiem, kas veido bloku „Tulkošanas metodika un profesionālais treniņš”. Plānots, ka studentu tulkošanas birojs nodrošinās BSA citu specialitāšu studentus ar nepieciešamajiem tulkojumiem.

AKADĒMISKĀ PERSONĀLA DARBĪBA 2007. – 2008. m.g.

Svarīgs virziens pārskata mācību gadā ir darbs ar programmas personālu.

- Audits: programmas direktore apmeklēja profesionāla cikla nodarbības, t.i. L.Ignatjevas, A.Apsītes, M.Presņikovas, N.Sotikovas nodarbības. Tika organizētas pasniedzēju Ž.Korovackas un Ž.Bormanē atklātas nodarbības. Programmas Padome rekomendēja šīs kandidatūras dalībai konkursā lektora amata iegūšanai (protokols Nr. 2.)

- Pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšana. Uzaicinot M.Lomonosova vārdā nosauktā Maskavas Valsts universitātes (Maskava, Krievija) pasniedzējus gan programmas „Rakstveida

un mutvārdu tulkošana” krievu valodas pasniedzējiem, gan citu programmu pasniedzējiem parādījās iespēja paaugstināt kvalifikāciju krievu valodas kā svešvalodas mācīšanas metodikas jomā. Prof. A.Berdičevskis (Vīne, Austrija, Starptautisko ekonomisko attiecību augstskola) novadīja semināru, kurš tika veltīts starpkultūru komunikācijas problēmām (2008. g. 11. februārī). Daiļliteratūras teksta analīzes jautājumiem tika veltīti prof. N.Kuļibinas (A.Puškina vārdā nosauktais Valsts krievu valodas institūts, 2008. g. 14. – 15. aprīlī) seminārs un meistarklase. Divi pasniedzēji apguva kvalifikācijas paaugstināšanas kursus Somijā 2008. g. 13. – 14. jūnijā (asoc. prof. E.Arhangeļska un asoc. prof. L.Ignatjeva). Programmas pasniedzēji piedalījās dažādās metodiskajās sēdēs un konferencēs. Visi pasniedzēji apguva akadēmijas organizētos kursus, kuri tika veltīti zinātnisko darbu noformēšanai un sagatavošanai izdošanai (vadītājs – doc. J.Timoščenko).

AKADĒMISKĀ PERSONĀLA PĒTNICISKĀ DARBĪBA 2007. – 2008. m.g.

Emma Arhangeļska

Publikāciju skaits – 4

Piedalīšanās ar referātu zinātniskās konferencēs – 4

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

1. *Школьные учебники по РКИ: степень свободы и ответственности. Дни русского языка в Латвии. Материалы конференций и семинаров. Рига, Даугавпилс, 5 – 9 октября, 2007. – Москва: Министерство образования и науки Российской Федерации, Федеральное агентство по образованию Российской Федерации, Московский государственный университет им. М.В.Ломоносова, Центр Международного образования, Балтийская международная академия, Даугавпилсский университет, 2007. с. 3 – 8.*
2. *Явление аналогии: тенденции в предложно-падежной системе современного русского языка. Šiuoļaikines rusistikos teorijos ir praktikos tendencijos. Klaipėdos universiteto humanitarinių mokslų fakulteto slavistikos centras ir rusijos valstybinio Imanuilio Kanto universiteto filologijos ir žurnalistikos fakultetas. – Klaipėda, 2007. с. 15 – 20.*

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

3. *Почему это произошло? Rīga: Retorika A. 2008. 96 lpp. [līdzautore: A.Berdičevskis, L.Ignatjeva, R.Kurpniece].*
4. *Лингвистический анализ художественного текста. Изд. 4 исправленное и дополненное. Mācību līdzeklis. Rīga: Retorika A. 2008. 215 lpp. [līdzautore: J.Marčenko].*

Piedalīšanās ar referātu starptautiskās zinātniskās konferencēs un kongresos

1. *Переходные явления в языке – хаос или система? Starptautiskā zinātniskā konference XVIII Научные чтения, Daugavpils, 2007. gada 24 – 25 decembris.*
2. *Миграционные процессы в грамматике. Starptautiskā konference „Valoda pasaulē, pasaule valodā un literatūrā”, Latvijas universitāte, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte, 2007. gada 14 – 15 decembris.*
3. *Школьные учебники по РКИ: степень свободы и ответственности. Дни русского языка в Латвии. Материалы конференций и семинаров. Рига, Даугавпилс, 5 – 9 октября, 2007. – Москва: Министерство образования и науки Российской Федерации, Федеральное агентство по образованию Российской Федерации, Московский государственный университет им. М.В.Ломоносова, Центр Международного образования, Балтийская международная академия, Даугавпилсский университет, 2007, с. 3 – 8.*
4. *Повышение квалификации учителей русского языка как иностранного в Латвии: лингвистический и методический аспекты. «Международный и региональный форум*

ученых и преподавателей-русистов по проблемам функционирования и преподавания русского языка в странах Европы: Проблемы описания и преподавания русского языка как иностранного в третьем тысячелетии: Состояние и перспективы развития. Berlīne, 2007. g. 13. – 14. aprīlis [līdzautore L.Ignatjeva].

Projekti

1. Projekts *Comenius-I*: Pietura „Kultūra”. Latvija (Rīgas Klasiskā ģimnāzija) – Igaunija (Tallinas Mustamijae ģimnāzija) – Lietuva (Viļņas Lazdiņu vidusskola) – Polija (Kardināla Višinska v.n. Opolenickas licejs). Līgums Nr. 06-LVA01-S2CO1-00148-3. Eksperte.

Kvalifikācijas celšana ārvalstu un Latvijas augstskolās vai zinātniskās pētniecības iestādēs

1. *Актуальные вопросы методики преподавания русского языка как иностранного.* MVU, BSA, DU. – Rīga, BSA (05.10.2007. – 07.10.2007.): 16 stundas
2. *Practical Issues of Teaching Russian* [M. Lomonosova vārdā nosauktā Maskavas Valsts universitāte. Starptautiskās izglītības centrs]. Lahti, 13. – 14.06. 2008.
3. Prof. A.Berdičevska (Austrija) seminārs veltīts starpkultūru komunikācijas problēmām (2008. g. 11. februāris).
4. Prof. N. Kuļibinas (Krievija) seminārs un meistarklase veltīti daiļliteratūras teksta analīzei (2008. g. 14. –15. aprīlis).
5. Baltijas Starptautiskā akadēmijā: 8 stundu kursa tālākizglītības programmā „**Tehnisko līdzekļu izmantošana pasniedzēja darbā**”. (27. – 28.06.2008., sert. Nr. 08002).

Žanna Bormane

Piedalīšanās ar referātu zinātniskās konferencēs – 3

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

1. VI Starptautiskā zinātniskā konference „Valodu apguve: problēmas un perspektīva”. Liepāja, Liepājas pedagoģijas akadēmija, 28.03.2008.
2. Starptautiskā zinātniskā konference *Studia etymologica germano-balto-slavica II*. Rīga, Latvijas universitāte, 21. – 23.04.2008.
3. *Deutsch in Kontakt und Kontrast II*. Rīga, Latvijas universitāte, 29. – 31.05.2008.

Kvalifikācijas celšana ārvalstu un Latvijas augstskolās vai zinātniskās pētniecības iestādēs

1. „*Vom Wörterkarussell zum Textkarussell (Wortschatzerweiterung und Schreibtraining in der Mittelstufe; die Lehrwerke AusBlick und Ziel B2)*“. Goethe-Institut Riga. 22.02.2008.
2. *Grammatik: fröhlich und abwechslungsreich (Primarstufe und Sekundarstufe; alle Lehrwerke, Zusatzmaterialien, Online-Angebot)*. Goethe-Institut Riga. 22.02.2008.
3. *Актуальные вопросы методики преподавания русского языка как иностранного.* MVU, BSA, DU. – Rīga, BSA (05.10.2007. – 07.10.2007.): 16 stundas
4. Vācu valodas pasniedzēju seminārs *Fit für Österreich* (ziņojums *Kultur und sprache*), Vīnē (6. – 18.08. 2007.): 75 stundas

Ināra Dunska

Publikāciju skaits – 3

Piedalīšanās ar referātu zinātniskās konferencēs – 2

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

1. *The model of students` patriotic attitude development durind the study course “Rural Tourism”*, *Research for Rural Development*, 2007, LUA, p. 313 – 319

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

2. *Сельский туризм как возможность воспитания у студентов патриотического отношения к родному краю. Variety of Education in Central and Eastern Europe. Scientia Educologica. Lithuania. 2007. p. 95 – 101*
3. *Педагогическая эффективность обучающего курса «Сельский туризм». Культурологічний альманах. Збірник наукових праць. Київ. Національний авіаційний університет. 2007. 154-157.*

Piedalīšanās ar referātu starptautiskās zinātniskās konferencēs un kongresos

1. *Studentu patriotiskas attieksmes audzināšanas iespējas augstskolā. Mūsdienu izglītības problēmas. TSI, 2007.*
2. *The model of students` patriotic attitude development durind the study course “Rural Tourism”, Research for Rural Development, LLU, 2007 (līdzautore N.Lūse).*

Kvalifikācijas celšana ārvalstu un Latvijas augstskolās vai zinātniskās pētniecības iestādēs

Актуальные вопросы методики преподавания русского языка как иностранного. MVU, BSA, DU. – Rīga, BSA (05.10.2007. – 07.10.2007.): 16 stundas

Marina Gunare

Publikāciju skaits – 6

Piedalīšanās ar referātu zinātniskās konferencēs – 4

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

1. *Маркетинговые технологии продвижения товаров и услуг. Материалы VIII международной научно-практической конференции «Теория и практика менеджмента и маркетинга». – Минск: ООО «Мэджик Бук», 2007. С. 68 – 69.*
2. *Кросс-культурный аспект подготовки переводчиков. Материалы научно-практической конференции «Дни русского языка в Латвии». – Москва: МГУ, 2007. С. 19 – 24.*

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

3. *Роль курса «Кросс-культурная коммуникация» в подготовке современного специалиста». Тезисы для Межвузовской научно-практической и учебно-методической конференции «Актуальные проблемы образования». Рига, Институт транспорта и связи, 2007, С. 62 – 64.*
4. *Толковый словарь актуальных социокультурных терминов. – Rīga, BSA, 2007. – 299 с.*
5. *Reklāmas principi. Lekciju kursa konspekts. – Rīga, BSA, 2007., 99 lpp.*
6. *Особенности маркетинговых коммуникаций в мусульманской среде. Международный сборник научных трудов «Актуальные проблемы психологии, бизнеса и социальной сферы общества: теория и практика». Том 4. Рига, ВШП, 2007.*

Piedalīšanās ar referātu starptautiskās zinātniskās konferencēs un kongresos

1. *Starpaugstskolu zinātniski praktiskā un mācību metodiskā konference „Aktuālās izglītības problēmas”, TSI, Rīga. Ziņojums Роль курса «Кросс-культурная коммуникация» в подготовке современного специалиста. 2007. g. februāris.*
2. *Starptautiskais zinātniski praktiskais seminārs „Teritoriju mārketinga perspektīvas: Latvijas rajonu un pilsētu imidžu virzība”. Ziņojums Искусство созидать:*

- ландшафтная архитектура при создании имиджа территории. Rīgā, BSA. 2007. g. aprīlis.
3. VIII Starptautiskā zinātniski praktiskā konference *Теория и практика менеджмента и маркетинга. Ziņojums Новые маркетинговые технологии при продвижении товаров и услуг.* Minska, Baltkrievijas Valsts ekonomikas universitāte. 2007. g. maijs – jūnijs.
 4. Starptautiskais seminārs *Толерантность и культура: обмен опытом изучения и пропаганды культуры толерантности в молодежной среде.* Sanktpēterburga, Sanktpēterburgas valdība, Krievu literatūras institūts (РАН), Kultūras komiteja, Kultūras un izglītības sabiedrība *Пушкинский проект. Ziņojums Кризисные коммуникации в мультикультурной среде.* 2007. g. jūnijs.
 5. Zinātniski praktiskā konference *Русский язык в культурно-коммуникативном пространстве новой Европы.* Rīga, MVU, BSA, DU. 2007. g. oktobris.

Projekti

1. 2007. LED II kopprojekts „Latvija – līdztiesība daudzveidībā”.
2. 2008. LED III kopprojekts „Latvija – līdztiesība daudzveidībā”.
3. 2007.-2009. Starptautiskais projekts Tempus Joint European Project (Baltic MICE-Tourism Training Center). Starptautiskais eksperts mārketingā. Projekta sākums 2007. g. jūlijā. Piedalījās Krievijas, Latvijas un Dānijas pārstāvji.

Larisa Ignatjeva

Publikāciju skaits – 3

Piedalīšanās ar referātu zinātniskajās konferencēs – 1

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

1. *Развитие культурно-коммуникативной учащихся в процессе освоения иностранных языков. Šiuoļaikines rusistikos teorijos ir praktikos tendencijos. Klaipėdos universiteto humanitarinių mokslu fakulteto slavistikos centras ir rusios valstybinio Imanuilio Kanto universiteto filologijos ir žurnalistikos fakultetas. Klaipėda, 2007. C. 15 – 20.*

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

2. *Реклама рекламы: стилистическое своеобразие текстов. CommunicatoR. Baltic International Academy, 2008-1/2. C. 84 – 90.*
3. *Почему это произошло? Видеокурс по русскому языку как иностранному для бизнесменов, имеющих деловых партнеров в России. Книга, DVD. Рига: Retorika A, 2008. – 96 с. [līdzautori: A.Berdičevskis, E.Arhangelska, R.Kurpniece].*

Piedalīšanās ar referātu starptautiskajās zinātniskajās konferencēs un kongresos:

4. *Юмористические высказывания в радиорекламе: стилистический аспект.* Starptautiskā konference „Valoda pasaulē, pasaule valodā un literatūrā”, Latvijas universitāte, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte, 2007. gada 14. – 15. decembris.

Projekti

5. Projekts *Comenius-1: Pietura „Kultūra”.* Latvija (Rīgas Klasiskā ģimnāzija) – Igaunija (Tallinas Mustamiaje ģimnāzija) – Lietuva (Viļņas Lazdiņu vidusskola) – Polija (Kardināla Višinska v.n. Opolenickas licejs). Līgums Nr. 06-LVA01-S2CO1-00148-3. Eksperte.

Kvalifikācijas celšana ārvalstu un Latvijas augstskolās vai zinātniskajās pētniecības iestādēs:

6. Baltijas Starptautiskā akadēmijā: 8 stundu kursa tālākizglītības programmā „Tehnisko līdzekļu izmantošana pasniedzēja darbā”. (27. – 28.06.2008., sert. Nr. 08004).
7. *Practical Issues of Teaching Russian* [M. Lomonosova vārdā nosauktā Maskavas Valsts universitāte. Starptautiskās izglītības centrs]. Lahti, 13. – 14.06. 2008.
8. Prof. A. Berdičevska (Austrija) seminārs veltīts starpkultūru komunikācijas problēmām (2008. g. 11. februāris).
9. Prof. N. Kuļibinas (Krievija) seminārs un meistarklase veltīti daiļliteratūras teksta analīzei (2008. g. 14. –15. aprīlis).

Žanna Korovacka

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

Проблемы описания и преподавания русского языка как иностранного в третьем тысячелетии: состояние и перспективы развития. Материалы международного регионального форума ученых и преподавателей-русистов. 13– 14 апреля 2007 года г. Берлин – Москва 2007 – стр. 132 «Проблемы преподавания фразеологии в вузе».

Kvalifikācijas celšana ārvalstu un Latvijas augstskolās vai zinātniskajās pētniecības iestādēs:

Baltijas Starptautiskā akadēmijā: 8 stundu kursa tālākizglītības programmā „Tehnisko līdzekļu izmantošana pasniedzēja darbā”. (27. – 28.06.2008., sert. № 08007)

Nadežda Pazuhina

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

1. Pazuhina N. *Eingesessene Einwanderer: die russisch-orthodoxen Altgläubigen in Lettland // Wahl und Wagr Migration. Beiträge des Promotionskollegs Ost-West / S.Flegel, A.Hartmann, F.Hoffmann (Hg.). Bd. 6. Berlin: LIT Verlag, 2007, S. 81 – 95.*
2. Pazuhina N. *Eine Wanderung in die Zwischenwelt: Kulturelle Erfahrung der orthodoxen Altgläubigen Lettlands in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts // Ost-West Perspektiven. Bd. 7. Migrationen und Migranten / A. Olshevska (Hg.). Bochum: Lotman-Institut für russische und sowjetische Kultur, Institut für Deutschlandforschung, 2007, S. 29 – 46.*

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

3. Pazuhina N. Latvijas vecticībnieku kultūras prakses mūsdienās // Nacionālā mutvārdu vēsture. Reliģiskās idejas Latvijā. Letonikas Otrais kongress. Rīga, 2008. 169. – 192. lpp.
4. Pazuhina N. Cita citādība: Latvijas vecticībnieku kultūrsociālā pieredze 20. gadsimtā // Reliģiskā dažādība Latgalē / Red. Valdis Tēraudkalns. Rīga: Latvijas Bībeles biedrība, 2007. 133. – 160. lpp.

Piedalīšanās ar referātu zinātniskajās konferencēs un kongresos

1. Zinātniskā konference „Latvijas vecticībnieki pilsoniskajā sabiedrībā” (LZA, Latvijas Vecticībnieku biedrība, Latvija, Rīga, 2008. g); referāta tēma „Latvijas vecticībnieku pašorganizācijas pieredze 1920. – 1930. gados”.
2. *Пазухина Н. Культурные практики латвийских староверов: опыт последнего десятилетия // Межкультурный и межрелигиозный диалог в целях устойчивого*

развития. Материалы международной конференции. Москва, 13 – 16 сентября 2007 г. / Под ред. В.К. Егорова. Москва, 2008. С. 259 – 262.

Projekti

2007.-2008. Berlīnes parlamenta fonda (*Stiftung des Abgeordnetenhauses Berlin*) atbalstītais pētījums *Leben in der Diaspora oder in der Emigration: Die kulturelle Mission der russisch-orthodoxen Kirche in Berlin in der Zwischenkriegszeit und Gegenwart*. (Dzīve diasporā vai emigrācijā: Krievu Pareizticīgās Baznīcas kultūras misija Berlīnē starpkaru laikā un mūsdienās).

Anna Vulāne

Zinātniskās publikācijas citos starptautiskajos izdevumos

1. Vārddarināšanas jautājumi latgaliešu rakstu valodas gramatikās. 1. Starptautiskā latgalistikas konference. Ontona Skryndys latgališu gramatikai 100. Sanktpēterburgas Valsts universitāte. Sanktpēterburga. 2008. gada 19. – 20. septembris. Referātu tēzes. 39.-40.
2. *Этноним **krievs** в контексте латышского языка. Мир русского слова и русское слово в мире. Материалы XI Конгресса МАПРЯЛ. Варна, 17-23 сентября 2007 г. Sofia: Heron Press, 2007. Т.4, 495. – 502. lpp. ISBN 978-954-580-216-4.*
3. *Ļauži valodas – būtisks latviešu pasaulainas komponents. Материалы XXXVI межвузовской научно-методической конференции преподавателей и аспирантов. Секция балтистики «Балтийские языки: психолингвистика, социоллингвистика, компьютерная лингвистика». Sanktpēterburga: SVU, 2007, 13. – 15. lpp.*

Zinātniskās publikācijas Latvijas izdevumos

4. Vulāne A., Gavriļina M. Valodas un kultūras mijiedarbība dzimtās valodas stundās. Tagad. LVAVA zinātniski metodisks izdevums. Nr. 2, 32. – 37. lpp.
5. Valodā veldzējas tautas dvēsele... Rīga: Mācību grāmata, 2008. 263 lpp. [Kopā ar M. Gavriļinu.]
6. Pazīmes intensitātes izteikšana augšzemnieku dialektā. Latgale kā kultūras pierobeža. Daugavpils: Saule. 2008. 439.-455. lpp.
7. Lietvārdu skaitļa kategorijas semantika mūsdienu latviešu valodā: problēmas pieteikums. Letonikas otrais kongress. Valodniecības raksti-1. Sast. B. Bušmane. Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2008, 165. – 175. lpp.
8. Onīms – viens no bērna pasaulainas komponentiem. Starptautiska zinātniska konference *Дни балтов и белые ночи*. Referātu tēzes. 2008. g. 19. – 21. jūnijā. 19. – 20. lpp.
9. Bērns runā kultūras pasaulē. /Par D. Markus pētījumu/ LZA Vēstis. A daļa. Rīga, 2008. 62. sējums, 3./4. numurs. 102. – 105. lpp.
10. Deminutīvs bērna emocionālajā pieredzē. Vecuma grupu valodas īpatnības Latvijā: Lingvistiskais, sociālais un kultūras aspekts. Bērniība. Rīga: SIA Izglītības soļi. 2007, 79.-92. lpp.
11. Etnonīma krievi sēmas un funkcionālā apkaime. Humanitāro Zinātņu Vēstnesis. 12. nr. Daugavpils: DU HF, 2007. 49. – 57. lpp.

Piedalīšanās ar referātu zinātniskajās konferencēs un kongresos

1. Muzeja resursu izmantošana skolēnu sociokultūras kompetences veidošanā. Starptautiska zinātniska konference *Muzejs un skola: teorija un prakse*. Jelgava. 2008. gada 5. decembris.

2. Vārddarināšanas jautājumi latgaliešu rakstu valodas gramatikās. 1. Starptautiskā latgalistikas konference. Ontona Skryndys latgališu gramatikai 100. Sanktpēterburgas Valsts universitāte. Sanktpēterburga. 2008. gada 19. – 20. septembrī.
3. Iekšskultūras un starpkultūru dialogs darbā ar tekstu dzimtās valodas stundās. Starptautiskā konference Kultūru dialogs un lasītprasmes attīstīšana Baltijas valstu reģionā. Rīga. 2008. gada 31. jūlijā – 1. augustā.
4. Onīms – viens no bērna pasaulainas komponentiem. Starptautiskā konference *Дни балтов и белые ночи*. Sanktpēterburga. 2008. 19.-21. jūnijs.
5. Latviešu valoda Eiropas zinātnes kontekstā. LVAVA konference „Latviešu valoda darbībai un sadarbībai” 2008. gada 25. aprīlī
6. Onīms sākumskolas mācību līdzekļos un bērna pasaulaina. Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas 4. starptautiskā zinātniskā konference „Teorija praksei mūsdienu sabiedrības izglītībā” rīgā, 2008. gada 13. – 15. martā.
7. Daudzskaitlinieku semantika un leksikogrāfiskais raksturojums latviešu valodā XVIII zinātniskie lasījumi. Starptautiskā konference. Programma 2008. gada 24. – 25. janvāris.
8. Skaitļa kategorijas semantika. Letonikas 2. kongress. 2007. gada 30. – 31. oktobris. (iesniegts raksts)
9. Pazīmes intensitātes izteikšana augšzemnieku dialektā. Latgales kongress 2007. gada 12. – 14. novembrī.
10. **Valoda** un **runa** latviešu folklorā. DU Humanitārās fakultātes XVIII zinātniskie lasījumi 2007. gada 25. – 26. janvāris.
11. **Ļaužu valodas** – būtisks latviešu pasaulainas komponents „Baltu valodas: psiholingvistika, sociolingvistika, datorlingvistika”, Sanktpēterburgas Valsts universitāte. 2007. gada 5. – 6. marts.
12. **Sods** latviešu frazeoloģijas atspoguļojumā. LU 65. konference. Valoda pasaulē, pasaule valodā un literatūrā. 2007. g. 8. februāris.

Eksperta darbība Latvijas Zinātnes padomes, starptautiskajos u.c. projektos un programmās

- 2008.g. ESF nacionālās programmas „Latviešu valodas apguve” projekts „Latviešu valodas kā valsts valodas apguve vidējās izglītības pakāpē” – eksperte.
- 2007. g. ārējā eksperte izd. Valodniecības terminu skaidrojošā vārdnīca. Rīga: VVA, 2008. 623 lpp.

Projekti

1. Izstrādāts kursu latviešu valodas un literatūras skolotājiem saturs, pieteikums IZM (autore, lektore) Skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana latviešu valodā vispārējā izglītībā. Kursi notika 2008. g. augustā, septembrī (kopā – 24 st.) 12 grupām 8 pilsētās. Programmas direktore.
2. ESF nacionālās programmas „Latviešu valodas apguve” projekts „Latviešu valodas kā valsts valodas apguve vidējās izglītības pakāpē” – eksperte.
3. 2005. – (2009. g.) līdzdalība projektā Bērnu valodas pētījumi Latvijā: lingvistiskais, sociālais un kultūras aspekts. IZM grants / Programma Letonika: pētījumi par vēsturi, valodu un kultūru.
4. Letonika: pētījumi par vēsturi, valodu un kultūru projekts „Latviešu valodas struktūra, funkcijas un elementi: izpēte un sistematizācija” (Latviešu valodas gramatika: morfēmika, vārddarināšana), 2008. g. Vad. D. Nītiņa.
5. LVAVA projekts *LAT2* mācību līdzekļu koncepcija 1. – 3., 4. – 6. kl. posmam. 21.04.08.-15.07.08. Vad. S. Ivaniška.
6. LZP projekts „Latviešu valodas dialektu morfoloģijas un fonētikas izpēte ģeolingvistiskā aspektā”. 2007. g. 01.03. – 2008. g. 31.12. Vad. A. Stafecka.
7. Projekta Jauniešu valoda (VVA) ietvaros semināra Čivriv, Burkāneli, Donšanson, Jersikas bazūne, Stirbikse, Mazlācīti un visi citi mīļumiņi! Par nikiem, mīļvārdiņiem un citiem vārdiem sagatavošana un vadīšana.

Studentu pētnieciskā darbība (līdzdalība grantos, projektos), publikācija, uzstāšanos zinātniskajās pētnieciskajās konferencēs

Programma, kura tika atvērta 2005. – 2006. māc.g., strādā ar trešā kursa studentiem, tādēļ zinātniski pētnieciskais darbs ietver pagaidām tikai kursa darbus.

Augstākās izglītības programmas perspektīvais novērtējums, ņemot vērā Latvijas uzdevumus Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā

- **augstākās izglītības programmas atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam un profesijas standartam**

Programmas apjoma salīdzinājums ar otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarta prasībām

3. tabula

Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarta prasības	Studiju programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” saturs
1. Programmas struktūras pamatdaļas: 1.1. studiju kursi – 122 KP 1.2. prakse ārpus izglītības iestādes – 26 KP 1.3. bakalaura darbs – 12 KP	- studiju kursi 122 KP - prakses 26 KP - bakalaura darbs 12 KP
2. Studiju kursu obligāto saturu veido: 2.1. vispārizglītojošie studiju kursi 2.1.1. humanitāro un sociālo zinātņu teorētiskie kursi 2.1.2. humanitāro, komunikatīvo un organizatorisko pamatiemaņu attīstošie kursi – 20 KP 2.2. nozares teorētiskie pamatkursi, informācijas tehnoloģiju kursi – 36 KP 2.3. nozares profesionālās specializācijas studiju kursi – 60 KP brīvās izvēles studiju kursi – 6 KP	2.1. vispārizglītojošie studiju kursi 2.1.1. humanitāro un sociālo zinātņu teorētiskie kursi 2.1.2. humanitāro, komunikatīvo un organizatorisko pamatiemaņu attīstošie kursi – 20 KP 2.2. nozares teorētiskie pamatkursi, informācijas tehnoloģiju kursi – 36 KP 2.3. nozares profesionālās specializācijas studiju kursi – 60 KP 2.4. brīvās izvēles studiju kursi – 6 KP
3. Programmas apjomam jābūt 160 KP	Programmā ir: 160 KP
4. Studiju programma jāizstrādā atbilstoši otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartam un profesijas standartam	Studiju programma izstrādāta atbilstoši otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartam un profesijas standartam (apstipr. IZM 2002. gada 10. jūlija rīkojumu Nr. 405, reģ. Nr. PS 0101 un PS 0102).

Studiju programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” atbilstība profesijas standartam

Otrā līmeņa profesionālā bakalaura programma ir veidota atbilstoši profesijas standartiem „Tulks” un „Tulkotājs”. Programmā paredzētās mācību disciplīnas un prakses dod iespēju iegūt kvalificētu profesionālo izglītību, kura atbilst normatīvajiem aktiem, laika un mūsdienu darba tirgus prasībām.

BSA programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” atbilstība profesijas standartam atainota tabulā.

4. tabula. Programmas satura salīdzinājums ar profesijas standarta prasībām (pienākumi un uzdevumi)

Pienākumi	Uzdevumi	Studiju kursi
1. Mutvārdu tulkošana	<p>1.1. Tulkot no vienas svešvalodas dzimtajā valodā vai no vienas svešvalodas citā svešvalodā.</p> <p>1.2. Tulkot secīgi (konsekutīvi), izmantojot pierakstu (savas tulkotāja piezīmes), konferencēs, apspriedēs un sanāksmēs.</p> <p>1.3. Tulkot sinhroni, izmantojot tehniku – austiņas un mikrofonu, konferencēs, apspriedēs un sanāksmēs.</p> <p>1.4. Veikt individuālu sinhronu tulkošanu (tulkošanu blakussēdētājam – čukstus tulkošanu).</p> <p>1.5. Nodrošināt tulkojuma precizitāti, stilistisko atbilstību oriģinālam, adekvātu terminoloģijas lietojumu.</p>	<p>A bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Retorikas pamati un runas tehnika. Anotēšana un referēšana. Saskarsmes psiholoģija. <p>B bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Ievads specialitātē. Konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš. Konsekutīvās tulkošanas metodika un mnemotehnika. Profesionālās atmiņas treniņš (eidētika) un tulkošana. Ievads sinhronā tulkošanā. Tulkošanas teorija. Komunikatīvais praktikums un terminoloģija ekonomikas un biznesa, kultūras un tūrisma, sabiedrisko attiecību un politikas sfērās Dzimtā valoda: sistēma un inovācijas Dzimtā valoda: Funkcionālā stilistika. Dzimtā valoda: Stilistiskā sistēma un norma. Mūsdienu angļu / vācu valoda, latviešu / krievu valoda: sistēma un inovācijas. Mūsdienu angļu / vācu valoda, latviešu / krievu valoda: Stilistika tulkošanas praksē Mūsdienu angļu / vācu valoda, latviešu / krievu valoda: Funkcionālā gramatika. <p>C bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Terminoloģija un tulkošana kultūras un tūrisma / sabiedrisko attiecību un politikas / ekonomikas un biznesa jomās. Frazeoloģija tulkošanas praksē. Leksikogrāfija tulkošanas praksē. Ekskursiju valodas stilistika. <p>Tulkošanas prakse un studiju darbs.</p>
2. Informācijas nodrošināšanas svešvalodas	<ol style="list-style-type: none"> Iegūt informāciju ar datortehnikas palīdzību. Apstrādāt iegūto informāciju ar interneta palīdzību svešvalodās. Apkopot internetā iegūto jaunāko informāciju par darba devēja norādītajiem jautājumiem, tēmām. 	<p>A bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Anotēšana un referēšana. Lietišķa informātika / MS Office. Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati. <p>B bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Ievads specialitātē. Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (TRADOS). <p>C bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Komunikāciju menedžments. Datortehnoloģijas pamati. <p>Tulkošanas prakse un studiju darbs.</p>
3. Profesionālā izaugsme	<ol style="list-style-type: none"> Sekot līdz jaunākajiem zinātnes un praktiskās tulkošanas atzinumiem. Pedalīties semināros, konferencēs, kas saistīti ar profesionālās izaugsmes iespējām. Pilnveidot savu valodas prasmi atbilstoši dzīvajai valodas attīstībai zemēs, kur šo valodu lieto. 	<p>A bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati. Anotēšana un referēšana. <p>B bloka studiju kursi</p> <ol style="list-style-type: none"> Ievads specialitātē. Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (TRADOS). Dzimtā valoda: sistēma un inovācijas Dzimtā valoda: Funkcionālā stilistika. Dzimtā valoda: Stilistiskā sistēma un norma. Mūsdienu angļu / vācu valoda, latviešu / krievu valoda: sistēma un inovācijas.

		<p>7. Mūsdienu angļu / vācu valoda, latviešu / krievu valoda: Stilistika tulkošanas praksē</p> <p>8. Tulkošanas teorija.</p> <p>9. Tulkošanas metodika un profesionālais treniņš.</p> <p>10. Ievads sastatāmajā lingvistikā.</p> <p>11. Rediģēšanas pamati.</p> <p>C bloka studiju kursi</p> <p>1. Terminoloģija un tulkošana</p> <p>2. Leksikogrāfija tulkošanas praksē.</p> <p>Tulkošanas prakse un studiju darbs.</p>
4. Komunikativitāte	<p>4.1. Pārzināt profesionāli nepieciešamās komunikācijas sistēmas, veidus, metodes, paņēmienus, to specifiku katrā attiecīgās valodas zemē.</p> <p>4.2. Pilnveidot savu komunikatīvo kompetenci, izkopt klausītāja, runātāja, rakstītāja, lasītāja kultūru, pilnveidot sevi kā lingvālu personību.</p> <p>4.3. Lai nodrošinātu kvalitatīvu komunikāciju, sekot līdzi jaunākajiem pētījumiem kultūras antropoloģijā, etnopsiholoģijā, psiholingvistikā. Iemiesot savā pieredzē to jaunākos atzinumus.</p> <p>4.4. Prast saskatīt sava darba veiksmes un neveiksmes un analizēt tās.</p>	<p>A bloka studiju kursi</p> <p>1. Saskarsmes psiholoģija.</p> <p>2. Starpkultūru komunikācija.</p> <p>3. Retorikas pamati un runas tehnika.</p> <p>4. Lielbritānijas / Vācijas, Latvijas, Krievijas kultūra un vēsture.</p> <p>B bloka studiju kursi</p> <p>1. Komunikācijas un terminoloģijas praktikumi I, II, III.</p> <p>2. Rakstveida un konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš.</p> <p>C bloka studiju kursi</p> <p>1. Trešās valodas valsts vēsture un kultūra.</p> <p>2. Komunikāciju menedžments.</p> <p>3. Pasaules civilizāciju vēsture.</p> <p>4. Eirointegrācijas pamati: Latvija un ES.</p> <p>5. Ekonomikas un biznesa pamati ES.</p> <p>6. Mūsdienu civilizācijas procesi un globalizācija.</p> <p>7. Starptautiskās attiecības un tiesības pamati.</p> <p>8. Kultūras teorijas pamati.</p> <p>9. Filozofijas pamati.</p>
5. Ievērot tulka darba ētiku	<p>5.1. Respektēt darba devēja prasības.</p> <p>5.2. Ievērot tulkojamo tekstu konfidencialitāti, ja to prasa iestādes, uzņēmuma, organizācijas intereses, t.i. ievērot tulka profesionālās ētikas kodeksu.</p>	<p>A bloka studiju kursi</p> <p>1. Saskarsmes psiholoģija.</p> <p>2. Starpkultūru komunikācija.</p> <p>3. Lielbritānijas / Vācijas, Latvijas, Krievijas kultūra un vēsture.</p> <p>B bloka studiju kursi</p> <p>1. Ievads specialitātē.</p> <p>2. Rakstveida un konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš.</p> <p>3. C bloka studiju kursi</p> <p>2. Lietišķā ētika un profesionālā etiķete.</p> <p>Tulkošanas prakse.</p>

5. tabula. Programmas satura salīdzinājums ar profesijas standarta prasībām (zināšanas un prasmes)

Zināšanas

Standarta prasības	BSA programma	
	līmenis	studiju kursi
Darba valodas	pielietošana	<p>8 nozares teorētiskajos pamatkursos (16 kp): <i>Mūsdienu angļu/vācu valoda: Sistēma un inovācijas, Funkcionālā gramatika, Stilistika tulkošanas praksē (8 kp); Mūsdienu latviešu/krievu valoda: Sistēma un inovācijas, Funkcionālā gramatika, Stilistika tulkošanas praksē (6 kp); Ievads sastatāmajā lingvistikā (2 kp).</i></p> <p>9 nozares specializācijas kursos (36 kp): <i>Angļu/vācu valoda: Angļu/vācu valodas lietošanas aktuālas problēmas (Fonētika,</i></p>

Standarta prasības	BSA programma	
	līmenis	studiju kursi
		<p>gramatika, komunikācija) (6 kp); Akadēmiskā rakstīšana (2 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā (4 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā (2 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā (2 kp); Latviešu/krievu valoda: Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā (2 kp); Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā (2 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā (2 kp); Svešvaloda-3 (angļu / vācu / spāņu): Komunikatīvais praktikums (klausīšana, runāšana, lasīšana, rakstīšana)(14 kp).</p> <p>Visos nozares specializācijas kursos, kuros tiek tulkots no un uz angļu / vācu un krievu / latviešu valodu: <i>Tulkošanas metodika un profesionālais treniņš</i> (24 kp).</p>
Dzimtā valoda	pielietošana	<p>5 nozares teorētiskajos pamatkursos (14 kp): <i>Dzimtā valoda: Sistēma un inovācijas, Stilistiska sistēma un norma, Funkcionālā stilistika, Rediģēšanas pamati</i> (12 kp), <i>Ievads sastatāmajā lingvistikā</i> (2 kp).</p> <p>3 vispārīgājošajos kursos (8 kp): <i>Retorikas pamati un runas tehnika</i> (4 kp); <i>Anotēšana un referēšana</i> (2 kp); <i>Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati</i> (2 kp).</p> <p>Visos nozares specializācijas kursos, kuros tiek tulkots no un uz krievu/latviešu valodu (20 kp): <i>Tulkošanas metodika un profesionālais treniņš</i>.</p>
Starpkultūru komunikācija	pielietošana	<p>5 vispārīgājošajos kursos (10 kp): <i>Lielbritānijas/Vācijas kultūra un vēsture</i> (2 kp), <i>Latvijas kultūra un vēsture</i> (2 kp), <i>Krievijas kultūra un vēsture</i> (2 kp), <i>Starpkultūru komunikācija</i> (2 kp), <i>Starpkultūru lingvistisko pētījumu pamati</i> (2 kp).</p> <p>1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp): <i>Ievads sastatāmajā lingvistikā</i> (2 kp).</p> <p>4 izvēles studiju kursos (5 kp): <i>Pasaules civilizāciju vēsture, Mūsdienu civilizācijas procesi un globalizācija, trešās valodas kultūra un vēsture</i>.</p>
Saskarsmes psiholoģija	pielietošana	<p>2 vispārīgājošajos kursos (6 kp): <i>Saskarsmes psiholoģija</i> (2 kp), <i>Retorikas pamati un runas tehnika</i> (4 kp).</p> <p>7 nozares specializācijas kursos (16 kp): Angļu/vācu valoda: <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā</i> (4 kp), <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā</i> (2 kp), <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā</i> (2 kp); Latviešu/krievu valoda: <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā</i> (2 kp); <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā</i> (2 kp), <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā</i> (2 kp); Svešvaloda-3 (angļu / vācu / spāņu): <i>Komunikatīvais praktikums (klausīšana, runāšana, lasīšana, rakstīšana)</i>(14 kp).</p> <p>5 izvēles studiju kursos (6 kp): <i>Komunikāciju menedžments</i> (1 kp), <i>Pašprezentācijas pamati</i> (1 kp), <i>Svešvaloda-3</i> (angļu/vācu/spāņu): <i>Komunikatīvais praktikums</i> (2 kp),</p>

Standarta prasības	BSA programma	
	līmenis	studiju kursi
		<i>Reklāmas stilistika (1 kp), Lietišķā ētika un profesionālā etiķete (1 kp).</i>
Tulkošanas teorija un metodika	pielietošana	3 nozares teorētiskajos pamatkursos (6 kp): <i>Ievads specialitātē, Tulkošanas teorija, Ievads sinhronā tulkošana.</i> Visos nozares specializācijas kursos (24 kp): <i>Teksta pirmstulkošanas analīze un interpretācija; Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (TRADOS); Profesionālās atmiņas treniņš (eidētika) un tulkošana; Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (EN/DE – LV – RU; LV – RU – EN/DE) I, II, III; Konsekutīvās tulkošanas metodika un mnemotehnika (EN/DE – LV – RU; LV – RU – EN/DE); Konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (EN/DE – LV – RU; LV – RU – EN/DE); Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (LV – RU; RU – LV); Konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (LV – RU; RU – LV).</i> 5 izvēles studiju kursos (8 kp): <i>Terminoloģija un tulkošana [A, V] I kultūras un tūrisma / II sabiedrisko attiecību un politikas / III ekonomikas un biznesa jomā; Frazoloģija tulkošanas prakse; Leksikogrāfija tulkošanas praksē.</i>
Mūsdienu tehnoloģijas profesionālajā tulkošanā	pielietošana	1 vispārīgplūtojošajā kursā (2): <i>Lietišķā informātika / MS Office.</i> 3 nozares teorētiskajos pamatkursos (6 kp): <i>Ievads specialitātē, Ievads sinhronā tulkošanā, Rediģēšanas pamati.</i> Nozares specializācijas kursi (12 kp): <i>Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (TRADOS) (2 kp); Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš (10 kp).</i> 4 izvēles studiju kursā (8): <i>Datortehnoloģijas pamati; Terminoloģija un tulkošana I kultūras un tūrisma / II sabiedrisko attiecību un politikas / III ekonomikas un biznesa jomā.</i>
Zināšanas par ekonomiskiem, politiskiem, sociālajiem un kultūras procesiem	izpratne	6 vispārīgplūtojošajos kursos (14 kp): <i>Lielbritānijas / Vācijas kultūra un vēsture (2 kp), Latvijas kultūra un vēsture (2 kp), Krievijas kultūra un vēsture (2 kp), Starpkultūru komunikācija (2 kp), Saskaņas psiholoģija (2 kp), Retorikas pamati un runas tehnika (4 kp).</i> 7 nozares specializācijas kursos (28 kp): 13 izvēles studiju kursos (19 kp): <i>Lietišķā ētika un profesionālā etiķete; Komunikāciju menedžments; Autortiesības Pašprezentācijas pamati, Trešās valodas valsts vēsture un kultūra: Vācija / Lielbritānija / Spānija; Pasaules civilizāciju vēsture; Mūsdienu civilizācijas procesi un globalizācija; Mitoloģija un folklorā; Eiropintegrācija: Latvija un ES; Starptautiskās attiecības un tiesība; ES ekonomika un bizness; Kultūras teorija; Filozofija.</i>
Zināšanas par priekšmetu jomu vai tulkošanas darba sfēru	priekšstats	6 nozares specializācijas kursos (14 kp): Angļu/vācu valoda: <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā (4 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā (2 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā (2 kp);</i> Latviešu/krievu valoda: <i>Komunikatīvais praktikums un terminoloģija I ekonomikas un biznesa sfērā (2 kp); Komunikatīvais praktikums un terminoloģija II kultūras un tūrisma sfērā (2 kp), Komunikatīvais praktikums un terminoloģija III sabiedrisko attiecību un politikas sfērā (2 kp).</i> 8 izvēles studiju kursos (16 kp): <i>Terminoloģija un tulkošana [A, V] I kultūras un tūrisma / II</i>

Standarta prasības	BSA programma	
	līmenis	studiju kursi
		<i>sabiedrisko attiecību un politikas / III ekonomikas un biznesa jomā; Pasaules civilizāciju vēsture; Mūsdienu civilizācijas procesi un globalizācija; Eiropintegrācija: Latvija un ES; Starptautiskās attiecības un tiesība; ES ekonomikas un biznesa pamati; Kultūras teorija.</i>
Darba drošības zināšanas	priekšstats	1 izvēles studiju kurss (1 kp): Autortiesības.

Kopīgās prasmes

6. tabula

Standarta prasības	BSA programma
Iegūt nepieciešamo profesionālo informāciju	2 vispārizglītojošajosursos (4 kp), 6 nozares specializācijasursos (14 kp),
Izprast savstarpēji saistīto darba procesa daļu izpildes secību un to racionālu organizāciju	1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanasursos (24 kp)
Lietot nozares terminoloģiju, tehniskos standartus	6 nozares specializācijasursos (14 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanasursos (24 kp), 3 izvēles studijuursos (6 kp)
Lietot ar nozari saistītos normatīvos aktus	visos tulkošanas kompetences attīstīšanasursos (24 kp) 3 izvēles studijuursos (6 kp)
Ievērot nozares profesionālo ētiku	1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanasursos (24 kp), 2 izvēles studijuursos – „Autortiesības”, „Lietišķā ētika un profesionālā etiķete” (2 kp)
<u>Tulkotājam nepieciešamās kopīgās prasmes:</u>	
• veikt zinātniski-pētniecisko darbu un noformēt zinātniska pētījuma pārskatus	1 vispārizglītojošajā kursā (2), 3 studiju darbos bakalaura darbā
• rakstīt pētījuma / pārskata darbu	4 vispārizglītojošajosursos (8 kp)

Specifiskās prasmes

Standarta prasības	BSA programma
<u>Tulkam un tulkotājam kopīgi nepieciešamās specifiskās prasmes:</u>	
• teicamas dzimtās un apgūtās svešvalodas zināšanas	3 vispārizglītojošajosursos (8 kp), 13 nozares teorētiskajos pamatkursos (30 kp), 9 nozares specializācijasursos (24 kp), visos nozares specializācijasursos, kuros tiek tulkots no un uz angļu un krievu/latviešu valodu (8 – 24 kp)
• prasme novērtēt savu profesionālo iemaņu un prasmju atbilstību profesijas standartam un starptautiskā darba tirgus prasībām	1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanasursos (24 kp)
• analizēt, vērtēt un izmantot savas nozares	2 vispārizglītojošajosursos (4 kp),

pētījumus un jaunās tehnoloģijas	2 nozares teorētiskajos pamatkursos (4 kp), 3 studiju darbos, bakalaura darbā
• izmantot zināšanas tulkošanas teorijā un tehnikā	2 nozares teorētiskajos pamatkursos (2 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanas kursos (24 kp), 3 izvēles studiju kursos (6 kp) 3 studiju darbos, bakalaura darbā
<u>Tulkam nepieciešamās specifiskās prasmes:</u>	
• labi nostādīta balss	1 vispārīzglītojošajā kursā (4 kp), 1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp), 6 nozares specializācijas kursos (14 kp), visos mutvārdu tulkošanas kursos (8 kp),
• piezīmju tehnikas pārziņāšana	1 vispārīzglītojošajā kursā (2 kp), visos mutvārdu tulkošanas kursos (8 kp),
• prasme izmantot sinhronās tulkošanas tehniku	1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp),
<u>Tulkotājam nepieciešamās specifiskās prasmes:</u>	
• izprast stratēģisko un analītisko nozares problēmu formulējumu un risinājumu	visos tulkošanas kompetences attīstīšanas kursos (24 kp), tulkošanas prakses gaitā, 3 studiju darbos, bakalaura darbā
• prast strādāt ar dokumentiem	1 vispārīzglītojošajā kursā (2 kp), 1 nozares teorētiskajā pamatkursā (2 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanas kursos (24 kp) tulkošanas prakses gaitā

Vispārējās prasmes

7. tabula

Standarta prasības	BSA programma
<u>Tulkam un tulkotājam kopīgi nepieciešamās vispārējās prasmes:</u>	
• spēja labvēlīgi un lietišķi sazināties ar cilvēkiem	2 vispārīzglītojošajos kursos (6 kp), 7 nozares specializācijas kursos (16 kp), 3 izvēles studiju kursos (6 kp)
• pārziņāt un prast izmantot elektroniskos informācijas līdzekļus (e-pasts, datu bāzes terminoloģijā u.c.)	3 vispārīzglītojošajā kursā (6 kp), „Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (TRADOS)”, visos rakstiskās tulkošanas kursos (10 kp), izvēles studiju kursā „Datortehnoloģijas pamati” (2 kp)
• orientēties aktuālajos notikumos savā valstī un pasaulē	3 vispārīzglītojošajos kursos (6 kp), 5 izvēles studiju kursos (8 kp)
• orientēties un prast papildināt zināšanas ekonomiskajos, politiskajos un kultūras procesos	6 vispārīzglītojošajos kursos (12 kp), 6 nozares specializācijas kursos (14 kp), 8 izvēles studiju kursos (13 kp)
• prast kritiski vērtēt, analizēt, sintezēt	visos studiju kursos, 3 studiju darbos, bakalaura darbā
• skaidri, saprotami izteikties un formulēt savas domas	„Retorikas pamati un runas tehnika”(4 kp), visos studiju kursos

<u>Tulkam nepieciešamās vispārējās prasmes:</u>	
• izkopt, trenēt atmiņu	vispārizglītojošajā kursā „Anotēšana un referēšana” (2 kp), „Profesionālās atmiņas treniņš (eidētika) un tulkošana” (2 kp), „Konsekutīvās tulkošanas metodika un mnemotehnika” (2 kp)
• piemēroties apstākļiem un stresa izturība	„Retorikas pamati un runas tehnika”(4 kp), „Ievads sinhronā tulkošanā” (2 kp), visos mutvārdu tulkošanasursos (8 kp),
<u>Tulkotājam nepieciešamās vispārējās prasmes:</u>	
• spēt patstāvīgi pieņemt lēmumus savas kompetences ietvaros	2 nozares teorētiskajos pamatkursos (4 kp), visos tulkošanas kompetences attīstīšanasursos (24 kp) tulkošanas prakses gaitā
• organizēt savu darbu	visos studijuursos, 3 studiju darbos, bakalaura darbā, tulkošanas prakses gaitā

Standarts paredz attīstīt tulkotājiem dažādas specifiskas profesionālās īpašības. **Tulkam:** laba dzirde, oratora māka, laba atmiņa, laba emocionāla pašregulācija. Nosaukto īpašību attīstīšana iespējama, apgūstot šādas mācību disciplīnas un prakses:

- Saskarsmes psiholoģija
- Retorikas pamati un runas tehnika
- Lietišķā ētika un profesionālā etiķete
- Anotēšana un referēšana
- Konsekutīvās tulkošanas metodika un profesionālais treniņš
- Konsekutīvās tulkošanas metodika un mnemotehnika
- Ievads sinhronajā tulkošanā
- Komunikatīvais praktikums un terminoloģija ekonomikas un biznesa, kultūras un tūrisma sfērā, sabiedrisko attiecību un politikas sfērā
- Profesionālās atmiņas treniņš (eidētika) un tulkošana.
- Prakse

Tulkotājam:

Attiecīgo dokumentu pieejamība, kvalitatīva datortehnika, uzziņu literatūra attiecīgajā nozarē, vārdnīcas, ierobežots darba laiks. Mācību disciplīnas un prakses, kuras virzītas uz šo īpašību attīstīšanu:

- Ievads specialitātē
- Datortehnoloģijas pamati
- Mūsdienu tulkošanas tehnoloģijas (*TRADOS*)
- Teksta pirmstulkošanas analīze un interpretācija
- Starpkultūru komunikācija
- Anotēšana un referēšana
- Lietišķā informātika / *MS Office*
- Rakstveida tulkošanas metodika un profesionālais treniņš
- Rediģēšanas pamati
- Komunikāciju menedžments
- Leksikogrāfija tulkošanas praksē

Prakse

Standarts paredz arī kopēju, specifisku un vispārēju prasmju izstrādi. BSA programmā vispārējās prasmes tiek izstrādātas, apgūstot A bloka disciplīnas un daļēji C bloka disciplīnas, bet specifiskās prasmes, apgūstot B bloka disciplīnas (skat. Studiju programmas plānu 2. Pielikumā).

Profesionālā bakalaura augstākās izglītības programma „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” nodrošina profesijas standartā „Tulks” un „Tulkotājs” paredzēto zināšanu un prasmju apguvi, profesionālo kompetenču attīstīšanu.

STUDIJU PROGRAMMAS AKADĒMISKĀ PERSONĀLA NODROŠINĀJUMS (SKAITLISKAIS SASTĀVS UN KVALIFIKĀCIJA)

Saskaņā ar BSA Senāta lēmumu par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” ieviešanu, programmas nodrošināšanā tiks iesaistīti 36 docētāji. Šo pasniedzēju sarakstā ietilpst gan programmas pasniedzēji, kuri nodrošina profesionālā bloka disciplīnu apgūšanu, gan pasniedzēji, kuri lasa vispārīzglītojošā cikla priekšmetus (paralēli krievu un latviešu valodās). No 36 docētājiem 28 cilvēki (78 %) ir ievēlēti BSA un 8 (22 %) personas nav ievēlēti (skat. 7. tabulu).

No kopējā skaita 16 (44 %) personām ir doktora grāds un 19 (53 %) ir maģistra grāds (skat. 12. tabulu), 1 – speciālists (2,8 %).

Visām 36 personām ir ilgstošas līgumattiecības ar BSA saskaņā ar BSA studiju daļas ziņām.

BSA Studiju programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” personāla procentuālais sastāvs:

8. tabula

Programmas personāls kopā		Tajā skaitā strādā BSA			
		kā ievēlētie		kā neievēlētie	
Cilvēku skaits	Proc. (%)	cilv.	%	cilv.	%
36	100	28	78%	8	22

9. tabula

Programmas personāls kopā		tajā skaitā ar maģistra grādu		tajā skaitā ar doktora grādu	
Cilvēku skaits	Proc. (%)	cilv.	%	cilv.	%
36	100	19	53%	16	44%

10. tabula. Akadēmiskā personāla pamatdarbā nodarbināto docētāju sadalījums pēc ieņemamiem amatiem

N.p.k.	Ieņemamais amats	Programmā nodarbināto skaits
1.	Profesors	-
2.	Asoc. profesors	4
3.	Docents	14
4.	Lektors	10
5.	Asistents	-
KOPĀ		28

11. tabula. Programmā strādājošo docētāju akadēmiskie grādi

N.p.k.	Akadēmiskie grādi	Programmā nodarbināto skaits
1.	Dr. philol.	5
2.	Dr. paed.	3
3.	Dr. psych.	1
4.	Dr. phil.	2
5.	Mg. philol.	9

6.	Mg. paed.	4
7.	MA	5
8.	Citi grādi (Dr., Mg.)	6
9.	Bez grāda	1
KOPĀ		36

AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATLASES, ATJAUNOŠANAS, APMĀCĪBAS POLITIKA

Viens no programmas prioritārajiem uzdevumiem ir to pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšana, kuri specializējas tulkošanā. Šī uzdevuma risinājums pirmām kārtām ir „ERASMUS” programmas iespējas: šādu speciālistu no Eiropas aicināšana, kā arī eiropiešu tulkošanas skolu apmeklēšanas iespēja, kura tiek piedāvāta programmas pasniedzējiem.

Pastāv arī nepieciešamība veicināt Ž.Korovackas un I.Dunskas doktora disertāciju pabeigšanu. Programma uzskata par iespējamu rekomendēt A.Apsītei iestāties doktorantūrā, lai apgūtu angļu valodas mācīšanas metodiku.

Galvenie virzieni BSA akadēmiskā personāla atlases, atjaunošanas, apmācības un attīstības politikā:

1. Veidojot personālu, BSA ņem vērā augstskolas mērķus un uzdevumus.
2. Personāla politikas mērķis ir nodrošināt BSA augsti kvalificētu personālu, izveidot personāla pamatsastāvu, nodrošināt personālam radošā potenciāla īstenošanas un kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas.
3. Personāla papildināšana, attīstība un izmaiņas tajā notiek šādi:
 - Darbā tiek pieņemti cilvēki, kuri uzrakstījuši iesniegumu par pieņemšanu darbā pēc savas iniciatīvas, vai ja to ir ieteicis kāds no BSA darbiniekiem;
 - BSA slēdz līgumus ar ārvalstu un vietējām augstskolām par apmaiņu ar personālu, tādējādi mainās un papildinās vieslektoru sastāvs;
 - BSA izvirza prasības akadēmiskā personāla izglītības līmenim un kvalifikācijai, ņem vērā darba stāžu un pieredzi. BSA neizvirza prasības pēc dzimuma, vecuma, nacionalitātes, politiskajiem uzskatiem, ticības, uzskatot šādas prasības par diskriminējošām.
4. BSA atbalsta personāla līdzdalību:
 - kvalifikācijas celšanas kursus;
 - BSA un citu augstskolu organizētajos semināros, konferencēs, treniņos, projektos un pētnieciskajā darbā;
 - starptautiskajās konferencēs;
 - pieredzes apmaiņā starp Latvijas un ārvalstu augstskolu docētājiem;
 - zinātniskā darba turpināšanu doktorantūrā.
5. Personāla kvalifikācijas celšanai paredzēts:
 - radīt BSA docētāju kvalifikācijas celšanas sistēmu. Šim nolūkam nepieciešams izveidot kompleksās moduļu programmas docētāju kvalifikācijas celšanai augstākās izglītības sistēmā, izveidot augstskolā pasniedzamo programmu inovāciju sistēmu.
6. Docētāju piedalīšanās:
 - katru gadu BSA tiek izsludināts konkurss uz vakantajiem akadēmiskajiem amatiem, uz ko var brīvi pieteikties gan BSA docētāji, gan cilvēki, kas nestrādā BSA. Visi

iesniegtie dokumenti tiek izvērtēti konkursa komisijā atbilstoši BSA Senāta izstrādātajiem kritērijiem.

7. Par akadēmiskā personāla atlases pamatu tiek ņemti vērā izstrādātie darba kvalitātes novērtējuma kritēriji.
8. Docētāju darba izpildes novērtējuma galvenie mērķi:
 - izvērtēt docētāju darba izpildi pusgada laikā un kā šī darbība ir saistīta ar augstskolas un konkrētās struktūrvienības mērķiem;
 - būt par pamatu motivācijai strādāt atbildīgi un labi prēmijas vai kāda cita stimulējoša faktora noteikšanai;
 - apzināt docētāju vājās un stiprās puses (t. i. nepieciešamās kompetences paaugstināšana vai konkrētā apmācība).

Programmas docētāji regulāri paaugstina savas profesionālās kompetences.

1. Piedalīšanās zinātniskajās konferencēs un semināros, publikāciju sagatavošana. Programma „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” sāka savu darbu 2005. g. ar starptautiskās konferences „Valodu un kultūru mijiedarbība: krievu valoda jaunās Eiropas kultūras komunikatīvajā telpā” organizēšanu, kura guva zinātniskās pasaules plašu rezonansi un augstu novērtējumu. Konference (turpinājums) tiek organizēta 2007. gada 5. – 9. oktobrī sadarbībā ar M.Lomonosova vārdā nosaukto Maskavas Valsts universitāti un Daugavpils universitāti.
2. Studiju programmas īstenošanā piedalās arī ārvalstu akadēmiskais personāls (Polija, Austrija, Krievija un Vācija), tādējādi sniedzot savu ieguldījumu mācību kursu pasniegšanas kvalitātes celšanā. Šajos studiju gados studiju procesā piedalījās un ar problēmlekciju uzstājās šādi ārvalstu vieslektori: A.Berdičevskis, N.Kuļibina. Vairāki programmas docētāji studē doktorantūrā (I.Dunska, L.Jermolajeva), vai pēc doktorantūras gatavojas aizstāvēt promocijas darbu (N.Pazuhina), vai gatavojas studēt doktorantūrā (A.Apsīte).
3. BSA parakstītā ERASMUS harta atklāja papildus iespējas akadēmiskā personāla apmaiņai un kvalifikācijas paaugstināšanai. BSA studentu apmācības programmu Erasmushogeschool augstskolā (Brisele) apspriešana ar Kristin Tytgat (2007. g. novembris). 2 docētājas plāno braucienus uz Poliju (E.Arhangeļska un L.Ignatjeva).
4. Līdzdalība projektos ir vēl viena programmas akadēmiskā personāla kompetenču padziļināšanas forma (M.Gunare: LED II kopprojekts „Latvija – līdztiesība daudzveidībā”. LED III kopprojekts „Latvija – līdztiesība daudzveidībā”. Starptautiskais projekts „Tempus Joint European Project” (Baltic MICE-Tourism Training Center). Starptautiskais eksperts mārketingā. Projekta sākums 2007. gadā jūlijā. Piedalījās Krievijas, Latvijas un Dānijas pārstāvji.
5. Kompetenču papildināšanaursos un semināros:
 - BSA tiek regulāri organizēti kursi „Tehnisko līdzekļu pielietošana docētāja darbā”, pēc kuru beigšanas tiek saņemts sertifikāts un dotas tiesības izmantot tehniskos līdzekļus teletiltu, videokonferenču un konsultāciju organizēšanā;
 - Dažādu īslaicīgu kursu apgūšana.

SADARBĪBA

Parakstīts līgums par sadarbību ar Žešuvas universitāti (Polija), kura ir ieinteresēta to studentu stažēšanos un valodas praksē, kuri apgūst angļu un krievu valodas (nākošie tulki/tulkotāji un

skolotāji). Kā arī tika nodibinātas lietišķās attiecības ar M.Lomonosova vārdā nosauktās MVU Starptautiskās izglītības centru un A.Puškina vārdā nosaukto Valsts krievu valodas institūtu. Tulkošanas programma piedalījās „ERASMUS” līgumu parakstīšanā: Zviedrijas, Polijas, Turcijas un Spānijas universitātes. Nākamajā mācību gadā studentiem parādās iespēja piedalīties „ERASMUS” apmaiņas programmā. Sadarbība ar darba devējiem izpaužas līgumu parakstīšanā un tulkošanas prakšu iziešanā.

STUDIJU PROGRAMMAS STIPRO UN VĀJO PUŠU ANALĪZE

12. tabula

Stiprās puses	Vājās puses
Augsta studentu motivācija.	Tie studenti, kuri iestājas pirmajā kursā, ne vienmēr redz atšķirību starp valodu apgūšanu un tulka/tulkotāja profesijas apgūšanu, kas atspoguļojas atskaitīto statistikā. <i>Risinājums.</i> Informācijas darbā ar potenciāliem studentiem lielāku uzmanību ir nepieciešams pievērst tulka/tulkotāja darba īpatnībām.
Kvalificēts un kompetents akadēmiskais personāls.	Pasniedzēju kolektīvs turpina veidoties, ne visi pasniedzēji apzinās sava priekšmeta saistību ar programmas mērķiem. <i>Risinājums.</i> Programmas realizēšanas procesā izveidot stabili akadēmiskā personāla kolektīvu ar vispusīga metodiskā darba palīdzību: regulāra hospitācija, dalība metodiskajos semināros, meistarklasēs, sekciju sēdēs utt.
Ārzemju pasniedzēju iesaistīšana mācību procesā.	Ārzemju pasniedzēju darba plānošanas stratēģijas neesamība programmā var novest pie tā, ka pasniegta mācību viela tiks uztverta haotiski. <i>Risinājums.</i> Izstrādāt ārzemju pasniedzēju darba plānošanas stratēģiju.
Studiju procesa sasaiste ar tulkošanas praksi, kas palīdz iegūt arī praktiskā darba iemaņas.	Studentiem lielākā apjomā jāsaņem daudzpusīgu informāciju par tulkošanu. <i>Risinājums.</i> Jānodrošina regulāras tikšanās ar pazīstamiem tulkiem/tulkotājiem un tulkošanas biroju pārstāvjiem. Attīstīt sadarbību ar analogiskām tulkošanas programmām Latvijā, ar tulkošanas firmām, kā arī regulāri saņemt aktuālu informāciju par tulkošanas pakalpojumu tirgus stāvokli Latvijā un ES.
Moderna bibliotēka, liels grāmatu un žurnālu skaits specialitātē.	Bibliotēkas fondos ir sakomplektēta pamatliteratūra, kura tomēr ne vienmēr ir pieejama nodarbībās. <i>Risinājums.</i> Izveidot literatūras fondu specializētās auditorijās.

Programmas „Rakstveida un mutvārdu tulkošana” direktore
Dr. philol., asoc. prof.

E.Arhangeļska